

LUONNOS 1.2 (päivitetty 18.6.2026, lisätty vertailuorganisaatiot)

Dokumentin sisältö

JOHDANTO

OSA I VÄESTÖN HYVINVOINNIN KEHITYS VALTUUSTOKAUDELLA 2021 - 2025

- 1 Hyvinvointikertomus väestöryhmittäin kaudelta 2021-2025
- 2 Hyvinvointisuunnitelman 2022-2025 painopisteiden, tavoitteiden ja toimenpiteiden arviointi

OSA II HYVINVOINTISUUNNITELMA VALTUUSTOKAUDELLE 2026 - 2030

- 3 Lapset ja lapsiperheet
- 4 Työikäiset 15-64-vuotiaat
- 5 Ikäihmiset
- 6 Elinvoima ja elinympäristö
- 7 Järjestöyhteistyö ja sidosryhmät
- 8 Strategian painopisteet ja linjaukset
- 9 Hyvinvoinnin edistämisen erillisohjelmat ja -suunnitelmat
- 10 Hyvinvointisuunnitelma ja hyvinvoinnin edistäminen kunnan toiminnassa

Indikaattorien ja muun tiedon osoittama hyvinvointi

OSA III KÄSITTELY TOIMIELIMISSÄ

- 11 Suunnitelman laatijat
- 12 Suunnitelman hyväksyminen toimielimissä

JOHDANTO

Hyvinvointikertomus on asiakirja, jonka avulla tuetaan kuntastrategian toimeenpanoa. Tässä dokumentissa asetetaan vuosille 2026-2029 kuntalaisten hyvinvoinnin edistämisen painopisteet, tavoitteet, toimenpiteet ja arviointimittarit. Hyvinvointikertomuksen toimeenpanoa arvioidaan vuosittaisessa raportissa. Lisäksi kuvataan hyvinvoinnin kehitystyö valtuustokaudelta 2021-2025.

Mynämäen kunnan hyvinvointisuunnitelman 2026-2029 tavoite on edistää kunnan palveluita ja yhteistyötä muiden alueen toimijoiden kanssa kuntalaisten hyvinvoinnin edistämiseksi.

Laaja hyvinvointisuunnitelma on roolitettu seuraavasti:

- lapset ja lapsiperheet
- työikäiset ja yli 15-vuotiaat
- ikäihmiset
- elinvoima ja elinympäristö
- järjestöyhteistyö ja sidosryhmätoiminta

Jokainen kokonaisuus sisältää nykytilan kuvauksen, indikaattorit sekä hyvinvointisuunnitelmassa 2026-2030 asetetut tavoitteet, toimenpiteet, resurssit, mittarit sekä kuntastrategian painopisteet.

Edellä mainitun kokonaisuuden jälkeen dokumentissa on esitelty tiiviisti toimialojen hyvinvointityön kuvaukset.

Lisäksi dokumentin viimeisessä osassa on esitelty kunnassa hyvinvointia ja terveyttä edistävät erillisohjelmat sekä -suunnitelmat, jotka tukevat ja edistävät kuntalaisten hyvinvointiin suunnattua työtä Mynämäessä.

OSA I VÄESTÖN HYVINVOINNIN KEHITYS VALTUUSTOKAUDELLA 2021 - 2025

1 Hyvinvointikertomus väestöryhmittäin kaudelta 2021-2025

Vuosien 2023–2025 raportit kuvaavat Mynämäen hyvinvoinnin kehitystä aikana, jolloin väestö vähenee ja ikääntyy, kunnantalous on kireä ja lasten sekä nuorten hyvinvoinnissa näkyvät kasvavat haasteet. Rakenteet hyvinvoinnin edistämiseen ovat kuitenkin vakaita, ja yhteistyötä eri toimijoiden kanssa on vahvistettu. Kunnan vuosiraportissa on nostettu esille kuntalaisten hyvinvoinnin kannalta merkittävät huomiot sekä tehty hyvinvointityö.

Lasten ja nuorten hyvinvoinnissa korostuvat kolme teemaa:

- Mielenterveys: Kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus on yleistä 8.–9.-luokkalaisilla (2023: 29 %, 2024: 27 %, 2025: 27 %).
- Liikunta ja elintavat: Liikunta-aktiivisuus laskee erityisesti yläkoulu- ja lukioikäisillä; ylipainon yleisyys kasvaa useissa ikäryhmissä vuosien aikana.
- Osallisuus ja kaverisuhteet: Osattomuuden kokemukset ovat lisääntyneet, ja lukioikäisillä ystävyyssuhteiden puute korostuu vuoteen 2025 mennessä.

Työikäiset ja ikääntyneet

Työikäisillä mielenterveyteen liittyvät sairauspäivärahakaudet ovat korkealla vuosina 2023–2025, vaikka hienoisia vaihteluita esiintyy.

Ikäihmisten palvelutarve kasvaa, mutta kotona asuminen pysyy korkealla (92–93 %), mikä kertoo ikääntyneiden palvelujen toimivuudesta

Väestö ja elinvoima

Mynämäen väestö jatkaa hidasta laskua ja ikärakenne ikääntyy. Huoltosuhde nousi 75,9:ään vuonna 2023 ja edelleen 76,7:ään vuonna 2024, mikä kertoo kasvavasta ikääntyneiden osuudesta.pdf). Lasten osuus väestöstä pienenee, ja ennuste vuoteen 2040 asti vahvistaa vähenevän lapsimäärän trendin. Vieraskielisten määrä kasvaa tasaisesti

Palvelut ja toimintaympäristö

Vahvuudet vuosina 2023–2025:

- laadukkaat liikunta-, kulttuuri- ja nuorisopalvelut
- korkea asiakastyytyväisyys ruokapalveluissa
- toimiva poikkihallinnollinen yhteistyö
- lisääntyvät hankeresurssit ja Varha-yhteistyö

Haasteet vuosina 2023–2025:

- esteellisyys liikuntatiloissa
- koulupsykologipalvelujen saatavuus
- nuorten passivoituminen Laurin koulun remonttivuosina (2024)
- kasvava tarve mielenhyvinvoinnin tukeen

Talous ja HYTE

Kunnan talous on kahdella peräkkäisellä vuodella (2023–2024) alijäämäinen, mikä rajoittaa panostuksia hyvinvointipalveluihin.

HYTE-kerroin pysyy tasolla 61–63 koko tarkastelujakson ajan, mikä osoittaa rakenteiden vakauden, mutta tulosindikaattoreissa on selkeää vaihtelua ja laskusuuntausta erityisesti vuonna 2024.

2 Hyvinvointisuunnitelman 2022-2025 painopisteiden, tavoitteiden ja toimenpiteiden arviointi

Hyvinvointisuunnitelmaan vuosille 2022–2025 määriteltiin keskeiset tavoitteet sekä niitä tukevat mittarit. Suunnitelmakauden päättyessä tavoitteiden toteutumista ja mittareiden tuloksia arvioitiin osana valmistelua laadittaessa hyvinvointisuunnitelmaa vuosille 2026–2029. Arviointiprosessi on muodostanut keskeisen perustan uuden suunnitelman rakenteelle ja sisällöllisille painotuksille.

Tavoitteiden toteutumisen tarkastelu yhdessä indikaattoritiedon kanssa on mahdollistanut hyvinvointityön vaikuttavuuden arvioinnin sekä kehittämistarpeiden tunnistamisen. Näiden analyysien pohjalta on voitu määrittää tulevalle suunnitelmakaudelle ajantasaiset ja tarkoituksenmukaiset tavoitteet, jotka vastaavat väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tarpeisiin.

Tavoitteet lapset ja lapsiperheet 2022-2025

- lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman toteuttaminen
- vanhemmuuden tukeminen
- lasten ja lapsiperheiden aktiivisuuden lisääminen
- yksinäisyyden ja syrjäytymisen vähentäminen ennaltaehkäisevät palvelut
- terveellinen ravitsemus kouluissa ja varhaiskasvatuksessa

Tavoitteiden toteuman tiivistelmä lapset ja lapsiperheet 2022-2025

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman toimenpiteet on toteutettu osana erillistä suunnitelmaa, ja toteumaa on arvioitu yksiköittäin. Vanhemmuuden tukeminen on edennyt hyvin: kouluissa on järjestetty useita huoltajille suunnattuja tapahtumia, ja Varhan sekä sivistystoimen yhteisiä koulutuksia on pidetty vuosittain. Yksinäisyyden ja syrjäytymisen ehkäisyssä koulut ovat jatkaneet KiVa-, Verso-, tukioppilas- ja kummioppilastoimintaa. Koulupoissaoloja seurataan säännöllisesti, ja opiskeluhuollon ryhmäytymistunteja järjestetään tarpeen mukaan Varhaiskasvatuksessa vanhemmuuden tuki, kuten huoltajayhteistyö ja Lapset puheeksi -menetelmä, on toteutunut laajasti.

Lasten ja perheiden aktiivisuutta on lisätty ylläpitämällä liikunta- ja vapaa-ajan alueita sekä kuntoportaati on rakennettu urheilukeskukseen. Harrastamisen Suomen malli on saatu osaksi toimintaa hankerahoituksen turvin. Nuorten vaikuttajaryhmä toimii aktiivisesti, mutta avoimen nuorisotyön kehittäminen on vielä kesken. Matalan kynnyksen kerhotoiminta on toteutunut suunnitellusti.

Kulttuuri- ja kirjastopalvelujen projektit, kuten eskarilaisten museokäynnit, ovat toteutuneet sataprosenttisesti. Ruokapalvelujen laatu ja kustannukset on arvioitu vuosittain.

Tavoitteet työikäiset 15-64-vuotiaat

- työttömien aseman parantaminen
- tavoittaa koulutuksen tai työelämän ulkopuolelle jääneitä sekä tuen tarpeessa olevia
- parantaa valmiuksia päästä koulutukseen tai työelämään ja edistää elämänhallintataitoja
- ennaltaehkäisevät palvelut
- yksinäisyyden ja syrjäytymisen vähentäminen

Tavoitteiden toteuman tiivistelmä työikäiset 15-64-vuotiaat

Työttömien aseman parantamiseksi työllisyystiimi on kokoontunut säännöllisesti, ja kuntouttavan työtoiminnan paikkoja on tarjottu. Työllistämistuella työllistämisen tavoite on saavutettu, vaikka laskentaperusteiden muutosten vuoksi kaikkia mittareita ei voida verrata aiempiin vuosiin.

Koulutuksen ja työelämän ulkopuolella olevien tavoittaminen on onnistunut: nuorten työpajatoiminta ja etsivä nuorisotyö ovat toteutuneet koko valtuustokauden ajan. Jatko-opintoihin sijoittumisen tilastot mainitaan, mutta niitä ei ole kirjattu dokumenttiin.

Elämänhallinnan ja koulutusvalmiuksien tukeminen on edennyt hyvin. Oppivelvollisten seuranta on tehty vuosittain, ja kaikki tapaukset on selvitetty, kuten dokumentissa todetaan: "Kaikki tapaukset on selvitetty." Etsivän nuorisotyön Sovari-mittarit ovat käytössä.

Ennaltaehkäisevät palvelut, kuten etsivä nuorisotyö ja työpajapalvelut, ovat toteutuneet. Työikäisten liikuntapalveluketju on vielä alkuvaiheessa. Seutuluo-ksi-sovellus on ollut kuntalaisten käytettävissä.

Yksinäisyyden ja syrjäytymisen ehkäisyssä nuorten työpaja ja etsivä nuorisotyö ovat toimineet suunnitellusti. Liikuntaryhmien asiakaspalautteita on kerätty, ja välitöntä palautetta hyödynnetään toiminnan kehittämisessä.

Tavoitteet ikäihmiset 2022-2025

- matalan kynnyksen hyvinvointipalvelut
- ikäihmisten aktiivisuuden tukeminen
- yksinäisyyden ja syrjäytymisen ennaltaehkäisy

Tavoitteiden toteuman tiivistelmä ikäihmiset

Ikäihmisille suunnatut matalan kynnyksen palvelut ovat toteutuneet hyvin. Kirjakassipalvelu, Celia-palvelut ja vierailut vanhustenkodissa on järjestetty, ja asiakaskyselyjen toiveet on huomioitu. Kulttuuritoimen opastukset ja tapahtumat ovat toteutuneet suunnitelmien mukaisesti. Voimaa vanhuuteen -ohjelma on käynnistetty onnistuneesti.

Ikäihmisten aktiivisuutta on tuettu laajentamalla vapaa-ajan toimintaa eri puolille kuntaa ja tarjoamalla myös etäjumppamahdollisuuksia. Vertaisliikuttajien määrää seurataan vuosittain, ja saattajakorttien määrä on kasvanut.

Yksinäisyyden ja syrjäytymisen ehkäisyssä vapaa-aikapalveluiden lisäresurssi on kohdennettu ikäihmisten toimintaan, ja toimintamalli on toteutunut suunnitellusti.

Tavoitteet elinvoima ja elinympäristö 2022-2025

- yhteistyön edistäminen yritysten ja yhdistysten kanssa
- laadukas ja oikea-aikainen palvelutuotanto
- asukasluku ja työpaikat kasvuun
- kunta on positiivinen ja houkutteleva työnantaja
- veden saannin turvaaminen kunnassa
- esteettömän liikkumisen mahdollistaminen
- terveelliset ja turvalliset kiinteistöt
- viihtyisä ympäristö
- energiatehokkuuden ja ympäristöystävällisyyden parantaminen
- yleisten alueiden ja liikenneturvallisuuden lisääminen
- ennaltaehkäisevän päihdetyön tehostaminen

Tavoitteiden toteuman tiivistelmäelinvoima ja elinympäristö 2022-2025

Yritysyhteistyötä on vahvistettu, ja Mynämäki sijoittui hyvin Kuntabarometrissä, jossa dokumentin mukaan "Mynämäen keskiarvo yritysmu-nteisyydestä oli 3,29." Talkooavustukset ja varautumisyhteistyö ovat tukeneet toimintaa.

Palvelutuotannon laadun kehittämisessä osallistuva budjetointi on toteutettu vuosittain. Valssi-laadunarviointijärjestelmän käyttöönotosta ei ole arviointia.

Asukasluvun ja työpaikkojen kasvua on tuettu tehostamalla tonttimarkkinointia ja tarjoamalla monipuolista tonttitarjontaa. Maankäytön kehityskuva on laadittu, ja yksi tontti on myyty.

Kunta työnantajana on pitänyt työnkuvat ajantasaisina, ja TVA-järjestelmä on korvattu tasopalkkajärjestelmällä.

Veden saannin turvaamiseksi varajärjestelmiä on kehitetty, ja vedenottamoilla on varavoimaa. Esteettömyyttä on edistetty talvikunnossapidolla ja esteettömillä tilaratkaisuilla.

Kiinteistöjen turvallisuutta on ylläpidetty aktiivisella kiinteistönhoidolla. Ympäristön viihtyisyyttä on parannettu tarjoamalla monipuolisia harrastetiloja ja ylläpitämällä puisto- ja viheralueita. Kuntoportaat on rakennettu urheilukeskukseen.

Energiatehokkuutta on parannettu LED-valaistuksella ja automaatiolla, ja Hinku- sekä KETS-raportointi on tehty vuosittain.

Tavoitteet järjestöyhteistyö 2022-2025

- 3. sektorin toimijoiden, seurakunnan ja kunnan välisen yhteistyön lisääminen

Tavoitteiden toteuman tiivisvистelmä järjestöyhteistyö 2022-2025

Järjestöyhteistyö on vahvistunut. Hyvinvointifoorumi on kokoontunut kaksi kertaa vuodessa, ja avustusjärjestelmän päivitys on käynnissä. Yhteisöjen Mynämäki -hanke on aloitettu, ja kirjastossa on järjestetty 18 näyttelyä vuonna 2025.

Kokonaisarvio

Hyvinvointisuunnitelman toimenpiteet ovat edenneet kokonaisuutena hyvin ja tavoitteita on pystytty toteuttamaan laajasti. Lasten, työikäisten ja ikäihmisten hyvinvointia edistävät palvelut ovat pääosin saavutettuja ja vaikuttavia. Joitakin kehittämiskohteita edelleen on, kuten varhaiskasvatuksen piha-alueiden uudistusten loppuunsaattaminen ja työikäisille suunnattujen liikuntapalveluketjujen jatkokehittäminen. Tästä huolimatta suunnitelman toimeenpano voidaan arvioida kokonaisuutena onnistuneeksi.

OSA II HYVINVOINTISUUNNITELMA VALTUUSTOKAUDELLE 2026 - 2030

3 Lapset ja lapsiperheet

Nykytilan kuvaus: Tämä dokumentti toimii johdantona Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmalle 2026-2029. Alla olevat toimenpiteet ym on avattu yksityiskohtaisemmin Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmassa 2026-2029. Mynämäessä on neljä alakoulua, yksi yhtenäiskoulu ja lukio. Varhaiskasvatuksessa on viisi päiväkotia. Varhaiskasvatusta täydentää yksi yksityinen päiväkotia. Varhaiskasvatukseen osallistui 77% kunnan 0-6-vuotiaista lapsista (Tilastokeskus 2024). Perusopetuksessa on tilastointipäivän 20.9.2025 mukaan 726 oppilasta ja lukiossa 153 opiskelijaa. Sivistystoimi (varhaiskasvatus, opetustoimi, liikunta- ja nuorisotoimi sekä kulttuuri- ja kirjastotoimi) järjestää laajasti lasten ja nuorten palveluja. Mukana palveluiden järjestämisessä muut kunnan toimijat, esimerkiksi kunnan tekninen toimi ja yleishallinto ja kolmas sektori. Opiskeluhuollosta vastaa hyvinvointialue Varha.

Tavoite: Väestön fyysinen kunto ja elintavat:

Alle kouluikäisten lasten ja oppivelvollisuusikäisten fyysisen kunnon ja elintapojen parantaminen

Toimenpidet	strategia	vastuu/resurssi	arvointimittari
-------------	-----------	-----------------	-----------------

Huomioidaan liikunnan merkitys ennaltaehkäisevänä ja hyvinvointia tukevana ja lisäävänä tekijänä kunnan palveluja ohjaavissa dokumenteissa ja päätöksenteossa, esim. lukuvuosisuunnitelma	<i>Visio: Mynämäki tunnetaan merkittävän urheilukuntana, jossa elinvoima, kulttuuri ja liikunnan ilo kulkevat käsi kädessä.</i> <i>Strategia: Kannustamme kuntalaisia pitämään itsestään ja toisistaan hyvää huolta. Kiinnitämme erityistä huomiota lasten ja nuorten hyvinvointiin.</i>	Varhaiskasvatus Opetustoimi Tekninen toimiala (liikuntapaikat, kevyen liikenteen väylät)) Kulttuuri- ja vapaa-aikatoimi	Kouluterveyskysely Sotkanet Move Tea-viisari Vaka:asiakaspalvelutyytyväisyyskysely Kevyen liikenteen väylien km määrä Liikuntapaikkojen lukumäärä Perusterveydenhuoltotilasto Indikaattorit: -Terveyttä edistäviä elintapoja-summaindikaattori, %-osuus 4. ja 5. lk:n ja 8.- 9-lk:n oppilaista -Ylipainon (ml lihavuuden) yleisyys % 2-16-vuotiailla -vähintään tunnin päivässä liikkuvat %-osuus 4. ja 5. lk:n ja 8.- 9-lk:n oppilaista, lukion 1.-2. vuoden opiskelijat -nukkuu arkisin alle 8 tuntia. %-osuus 8.- 9-lk:n oppilaista, lukion 1.-2. vuoden opiskelijat -kokee terveydentilansa keskimääräiseksi tai huonoksi %-osuus 4. ja 5. lk:n ja 8.- 9-lk:n oppilaista, lukion 1.-2. vuoden opiskelijat -lasten ja nuorten fyysinen toimintakyky (Move-mittaus) %-osuus 5. ja 8- luokan oppilaista, niiden osuus, joilla heikko fyysinen toimintakyky
--	--	--	--

Ravinto: Kunnan palveluissa ohjataan lapsia ja nuoria monipuoliseen ja terveelliseen ravitsemukseen	Strategia:Kannustamme kuntalaisia pitämään itsestään ja toisistaan hyvää huolta. Kiinnitämme erityistä huomiota lasten ja nuorten hyvinvointiin.	Varhaiskasvatus Opetustoimi Ruokapalvelut	Kouluterveyskysely Sotkanet Move Tea-viisari Vaka:asiakaspalvelutyytyväisyyskysely Ruokapalvelun asiakastyytyväisyyskysely Perusterveydenhuoltotilasto(THL) Indikaattorit: -Terveyttä edistäviä elintapoja-summaindikaattori, %-osuus 4. ja 5. lk:n ja 8.- 9-lk:n oppilaista -Ylipainon (ml lihavuuden) yleisyys % 2-16-vuotiailla -niukasti kasviksia sekä hedelmiä ja marjoja syövien nuorten osuus %-osuus lukion 1.-ja 2.vuoden opiskelijoista -tervehampaiset 12-vuotiaat. %-osuus vastaavanikäisistä suun terveydenhuollon tarkastuksessa käyneistä
--	---	---	--

Tavoite: Mielen hyvinvointi ja osallisuus:

Alle kouluikäisten lasten ja oppivelvollisuusikäisten mielen hyvinvoinnin ja osallisuuden tukeminen

Toimenpidet	strategia	vastuu/resurssi	arvointimittari
-------------	-----------	-----------------	-----------------

Kunnan palveluissa tuetaan perheiden kasvatustyötä. Huomioidaan kunnan palveluita ohjaavissa dokumenteissa ja päätöksenteossa alle kouluikäisten ja oppivelvollisuusikäisten mielen hyvinvoinnin ja osallisuuden tukemisen toimenpiteitä osana kansalaistaitoja ja demokratian vahvistamista.	Hyvinvoivien ihmisten Mynämäki: Teemme arvostavaa kasvatusyhteistyötä lapsiperheiden palveluissa. Mynämäessä on vahva me-henki. Puhumme kunnasta ja toisistamme hyvää. Kiinnitämme erityistä huomiota lasten ja nuorten hyvinvointiin.	Varhaiskasvatus Opetustoimi Kulttuuri- ja vapaa-aikatoimi	Kouluterveyskysely Sotkanet Toimeentulorekisteri (THL) Indikaattorit: -Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet lapsiperheet, %lapsiperheistä -nukkuu arkisin alle 8 tuntia. %-osuus 8.- 9-lk:n oppilaista, lukion 1.-2. vuoden opiskelijat -kokee terveydentilansa keskimertaiseksi tai huonoksi %-osuus 4. ja 5. lk:n ja 8.- 9-lk:n oppilaista, lukion 1.-2. vuoden opiskelijat -kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus, %-osuus 8.- 9-lk:n oppilaista, lukion 1.-2. vuoden opiskelijat -kokenut vahvaa positiivista mielenterveyttä viimeisen kahden viikon aikana %-osuus 8.- 9-lk:n oppilaista, lukion 1.-2. vuoden opiskelijat -tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä, %-osuus 4. ja 5. lk:n ja 8.- 9-lk:n oppilaista, lukion 1.-2. vuoden opiskelijat -erittäin heikko osallisuuden kokemus. %-osuus 8.- 9-lk:n oppilaista, lukion 1.-2. vuoden opiskelijat -Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa. %-osuus 4. ja 5. lk:n ja 8.- 9-lk:n oppilaista, lukion 1.-2. vuoden opiskelijat
---	--	---	--

Tavoite: Arjen ja läheisyyden turvallisuus:

Alle kouluikäisten lasten ja oppivelvollisuusikäisten arjen ja läheisyyden vahvistaminen

Toimenpiteet	Strategia	Vastuu/resurssi	Arviointimittari
--------------	-----------	-----------------	------------------

Vahvistamme ja kehitämme palveluissamme kunnan ja hyvinvointialueen yhteistyötä sekä kuntien välistä yhteistyötä (esim. Mielen hyvinvoinnin, ehkäisevän päihdetyön ja väkivallan ehkäisyn verkosto). Huomioidaan kunnan palveluita ohjaavissa dokumenteissa ja päätöksenteossa alle kouluikäisten ja oppivelvollisuusikäisten arjen ja lähisuhteiden vahvistaminen.	Teemme arvostavaa kasvatusyhteistyötä lapsiperheiden palveluissa. Huolehdimme siitä, että sosiaali- ja terveyspalvelut ovat lähellä jatkossakin. Kiinnitämme erityistä huomiota lasten ja nuorten hyvinvointiin. Mynämäki on vastuullinen ja hyvä työnantaja, ja motivoitunut henkilöstömme toteuttaa strategian mukaista arkea.	Varhaiskasvatus Opetustoimi Hyvinvointialue Yleishallinto Kulttuuri- ja vapaa-aikatoimi	Kouluterveyskysely Sotkanet Indikaattorit: -Käyttää päivittäin jotain tupakkatuotetta tai sähkösavuketta %-osuus 4. ja 5. lk:n ja 8.- 9-lk:n oppilaista ja lukion 1.-2.luokkien opiskelijoista -Tosi humalassa vähintään kerran kuukaudessa %-osuus 8.- 9-lk:n oppilaista ja lukion 1.-2.luokkien opiskelijoista -kokeillut kannabista vähintään kaksi kertaa %-osuus 8.- 9-lk:n oppilaista ja lukion 1.-2.luokkien opiskelijoista -pelaa rahapelejä viikoittain %-osuus 8.- 9-lk:n oppilaista ja lukion 1.-2.luokkien opiskelijoista -kokee terveydentilansa keskimertaiseksi tai huonoksi %-osuus 4. ja 5. lk:n ja 8.- 9-lk:n oppilaista, lukion 1.-2. vuoden opiskelijat -tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä, %-osuus 4. ja 5. lk:n ja 8.- 9-lk:n oppilaista, lukion 1.-2. vuoden opiskelijat -Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa. %-osuus 4. ja 5. lk:n ja 8.- 9-lk:n oppilaista, lukion 1.-2. vuoden opiskelijat -Kokenut vanhempien tai muiden huoltapitävien aikuisten fyysistä väkivaltaa vuoden aikana. %-osuus 4. ja 5. lk:n ja 8.- 9-lk:n oppilaista, lukion 1.-2. vuoden opiskelijat
---	--	---	---

4 Työikäiset 15-64-vuotiaat

Nykytilan kuvaus:

Mynämäen kunnan työvoima 1/2026 oli 3470 henkilöä. Työttömyysprosentti oli 9,9 %. Työttömänä 1/2026 oli 344 työnhakijaa (edellisenä vuonna vastaavaan aikaan 316), joista miehiä oli 210 ja naisia 134. Työttömistä työnhakijoista lomautettuna oli 44 henkilöä. Pitkäaikaistyöttömiä oli 154 (edellisenä vuonna vastaavaan ajankohtaan 114). Mynämäen kunnassa avoimia työpaikkoja oli 22 (23 vuonna 2025) eli avoimien työpaikkojen

määrä oli pysynyt ennallaan. Koko maakunnan työt tömyysprosentti oli 11,9 %.

Mynämäkeläisten koulutusaste on melko matala. Perusasteen jälkeistä koulutusta ei ole 1715 asukkaalla,, joista 15-19. -vuotiaista on 361. Yli 15 vuotiaista kuntalaisista (v. 2024) perusasteen jälkeinen tutkinto on 4701 asukkaalla (joista 2. aste suoritettuna 2994 asukkaalla, alempi korkakoulututkinto 1166 ja ylempi korkakoulututkinto 419).

Vuoden 2025 alussa TE-palvelut siirtyivät kuntien vastuulle. Mynämäki kuuluu Turun työllisyysalueeseen ja Turun seudun läntisten kuntien lähipalvelualueeseen, jossa isäntäkuntana toimii Raisio kaupunki. Mynämäen kunnan tavoitteena on, että myös Mynämäessä tarjotaan lähipalvelua työllisyyspalveluissa.

Varsinais-Suomen alueella vuoden 2025 joulukuun lopussa alle 25-vuotiaita työttömiä työnhakijoita oli 12% enemmän kuin vuotta aiemmin. (Elinvoimakeskus, työllisyyskatsaus joulukuun 2025). Vakka-Suomen alueella nuorisotyöttömyys on noussut vuodesta 2024 vuoteen 2025 mennessä 31%. Mynämäellä alle 25-vuotiaita työttömiä työnhakijoita on vuoden 2025 aikana ollut Elinvoimakeskukseen työllisyyskatsauksien mukaan kuukausittaisena keskiarvona 36 nuorta. Vuoden 2026 maaliskuun työllisyyskatsauksen mukaan nuorten työttömyys on kasvanut Vakka-Suomessa 49%. Alueen nuorisotyöttömyyden nousu on siis ollut merkittävää.

Nuorten työpajan toiminnassa on vuositasona ollut noin 10 asiakkuutta työtön-statusella. Mynämäessä etsivän nuorisotyön asiakkuuksista työttömiä on ollut 17 henkilöä tullessaan/ohjautuessaan etsivän nuorisotyön palveluun (Lähde: Etsivä nuorisotyön asiakastilasto vuodelta 2025).

Tavoite: Osallisuuden vahvistaminen, yksinäisyyden ja syrjäytymisen vähentäminen

Toimenpiteet	strategia	vastuu/resurssi	arviointimittari
Matalan kynnyksen liikunta-, kulttuuri- ja nuorisotoiminta eri väestöryhmille Nuorten työpaja-toiminnan kehittäminen	Hyvinvoivien ihmisten Mynämäki	Liikunta- ja nuorisotoimi, kulttuuri- ja kirjastotoimi	Liikuntaolosuhde -kyselyn tulokset Kulttuuritapahtumien ja -näyttelyiden määrä 16-29 -vuotiaiden paja-toiminnan työllisyyttä tukevat toimenpiteet/työpajalta työllistyneiden nuorten määrä ind. liikuntapalvelut kunnassa ind. sairastavuusindeksi
Yhdistysten toimintaedellytysten tukeminen	Hyvinvoivien ihmisten Mynämäki	Sivistys- ja elinvoimapalvelut, koko kunta	Aktiivisesti toimintaa järjestävien yhdistysten määrä
Mahdollistamme kuntalaisten osallistumista kunnan palveluissa (esim. asukasbudjetointi, yleisötilaisuudet, palautekanava, aloiteoikeus, helposti tavoitettavat viranhaltijat)	Hyvinvoivien ihmisten Mynämäki	Hallinto ja muut toimialat	Asukasbudjetoinnin toteuttaminen ja osallistuneiden määrä Yleisötilaisuuksien määrä

Lisäämmekuntalaisten tietoisuutta hyvinvoinnin edistämisen merkityksestä	Hyvinvoivien ihmisten Mynämäki	Hyvinvointi- ja kulttuuripalvelut, Yhteistyö Varhan, seurakunnan, poliisin ja järjestöjen kanssa.	Tapahtumien ja toimenpiteiden määrä. ind. stimulanttihuumeiden käyttö jätevesiverkoston alueella (Mynämäki osana Turun seutua)
--	--------------------------------	---	---

Tavoite: Vaikuttavat työllisyyspalvelut lähellä kuntalaisia

Toimenpidet	strategia	vastuu/resurssi	arvointimittari
Neuvontapalveluiden saatavuuden varmistaminen (työllisyyspalvelut paikkakunnalla vähintään kerran viikossa)	Hyvinvoivien ihmisten Mynämäki	Hallinto ja elinvoima / Turun työllisyysalue ja Raison lähipalvelualue	Lähipalvelun toteutuminen ind. työkyvyttömyysindeksi ind. vaikeasti työllistyvät (rakennetyöttömät)
Aloittavien yrittäjien palvelun tarjoaminen matalalla kynnyksellä	Elinvoimaisten yritysten Mynämäki	Elinvoimapalvelut	Neuvontapalvelun toteutuminen ja neuvontakertojen määrä / aloittavien yrittäjien määrä.

Tavoite: Työikäisen sujuva arjen logistiikka

Toimenpidet	strategia	vastuu/resurssi	arvointimittari
Sujuvat liikenne- ja joukkoliikenneyhteydet Turun kaupunkiseudulla ja muihin naapurikuntiin	Elinvoimaisten yritysten Mynämäki	Tekninen toimi ja elinvoimapalvelu	VT8 kehittämisen suunnitteluasteen paraneminen Joukkoliikennejärjestelmän kehittyminen (yhtenäinen lipputuote, linja-autovuorojen lisääntyminen, lähijunaliikenteen käynnistyminen ind. vaikeasti työllistyvät (rakennetyöttömät)
Huolehdimme monipuolisista asumisen mahdollisuuksista ja kunnan houkuttelevuudesta	Hyvinvoivien ihmisten Mynämäki	Tekninen toimi ja elinvoimapalvelut	Muuttoliike ind. ikäryhmittäinen väestörakenne ind. väestöennuste

5 Ikäihmiset

Nykytilan kuvaus: Ikäihmisille tarjotaan yleisiä vapaa-aikapalveluja osana kunnan perustoimintaa, kuten liikunta- ja kulttuuripalvelut. Ikäihmisten hyvinvointia ja aktiivista arkea edistävää toimintaa tuotetaan koko kunnan alueella. Tämä sisältää sosiaalisen toiminnan järjestämisen, fyysisen toimintakyvyn ja liikuntamahdollisuuksien tukemisen sekä yksinäisyyttä ennaltaehkäisevien palveluiden ja toimenpiteiden kehittämisen.

Mynämäen kunnassa asuu yli 65-vuotiaita 29,1 % koko väestöstä (vuonna 2024).

Tavoite: Ikäihmisten kulttuuriaktiivisuuden tukeminen

Toimenpiteet	Strategia	Vastuu/resurssi	Arvointimittari
--------------	-----------	-----------------	-----------------

Kulttuurikaveritoiminnan pilotointi	Hyvinvoivien ihmisten Mynämäki	Ikäihmisten vapaa-aikakoordinaattori, kulttuuripäällikkö	Kulttuurikavereiden määrä Ind. Yksinasuvat 75-vuotta täyttäneet, % vastaavanikäisestä väestöstä ja ind. Omaishoidon tuen 75 vuotta täyttäneet, % vastaavan ikäisestä asuntoväestöstä
Museo- ja kulttuuritalon toiminnan kehittäminen	Hyvinvoivien ihmisten Mynämäki	Ikäihmisten vapaa-aikakoordinaattori, kulttuuripäällikkö	Kehittämissuunnitelma toteutunut ja tilat siirtyneet kulttuurikäyttöön

Tavoite: Ikäihmisten fyysisen toimintakyvyn ylläpitäminen/edistäminen

Toimenpiteet	Strategia	Vastuu/resurssi	Arviointimittari
Säännöllisen voima- ja tasapainoharjoittelun mahdollistaminen ikäihmisille	Hyvinvoivien ihmisten Mynämäki	Liikuntatoimi/ikäihmisten vapaa-aikakoordinaattori	Ryhmiä kävijämäärät verrattuna kunnassa asuvien yli 65-vuotta täyttäneiden määrään
Kunnan yleisten alueiden talvikunnossapito.	Hyvinvoivien ihmisten Mynämäki	Tekninen toimi	Liikastumislukumäärät ind. tapahtumaindeksi, ikävakioitu
Kenkien liukuesteiden jakaminen ikäihmisille	Hyvinvoivien ihmisten Mynämäki	Hallinto ja sivistys	ind. tapaturmaindeksi, ikävakioitu

6 Elinvoima ja elinympäristö

Nykytilankuvaus: Mynämässä on elinvoimaa tukeva ja luonnonläheinen elinympäristö, jossa korostuvat väljä asuminen, turvallisuus sekä monipuoliset virkistys- ja ulkoilumahdollisuudet. Pyritään tarjoamaan terveellisiä ja turvallisia julkisia tiloja. Elinvoimaa vahvistavat kohtuuhintainen asuminen ja maaseutumainen vetovoima, mutta sitä haastavat väestön ikääntyminen ja väestön väheneminen sekä liikkumisen vaihtoehtojen rajallisuus, mikä vaikuttaa työvoiman saatavuuteen ja alueen kehitykseen.

Kattava kaupan ja palveluiden yritysten tarjonta edistää kuntalaisten hyvinvointia ja arjen sujuvuutta. Yritysten luomat työpaikat mahdollistavat toimeentulon ja sujuvan arjen kokonaisuuden, kun työpaikat ovat lähellä. Yrittäjien verkostoituminen edistää erityisesti yksinyrittäjien hyvinvointia.

Tavoite: Kattavat, laadukkaat ja saavutettavat liikuntaolosuhteet

Toimenpiteet	Strategia	Vastuu/resurssi	Arviointimittari
Sisä- ja ulkoliikuntapaikkojen toiminnan kehittäminen ja uusiin tarpeisiin vastaaminen	Hyvinvoivien ihmisten Mynämäki/kaupunkitasoiset liikuntaolosuhteet	Laajennettu johtoryhmä/tekninen toimi	Käyttöprofiilin kehittyminen ja seuranta Käyttäjäkyselyt (liikuntaolosuhdekysely)
Tiivis yhteistyö ja vuoropuhelu urheiluseurojen kanssa	Hyvinvoivien ihmisten Mynämäki/kaupunkitasoiset liikuntaolosuhteet	Liikuntapalvelut	liikuntafoorumien toteutuminen

Urheilukeskuksen alueen kehittämissuunnitelman laatiminen	Hyvinvoivien ihmisten Mynämäki/kaupunki tasoiset liikuntaolosuhteet	Tekninen toimi, liikuntapalvelut	Suunnitelman valmistuminen
Kävelyn ja pyöräilyn edistäminen	Hyvinvoivien ihmisten Mynämäki/kaupunki tasoiset liikuntaolosuhteet	tekninen toimi, liikenneturvallisuuustyöryhmä	Edistämishojelman valmistuminen

Tavoite: Kehittyvä ja turvallinen ympäristö

Toimenpiteet	Strategia	Vastuu/resurssi	Arviointimittari
Torialueen kehittäminen	Keskustan toimivat liikennejärjestelyt ja hyvät toimintaedellytykset yrittäjille.	Tekninen toimi /Lajory	Torialueen toiminnallisuuksien kehittyminen ja uuden toimintamallin käyttöönotto
Keskustan kaavan toteuttaminen	Kaavan mukainen rakentaminen.	Tekninen toimi/Elinvoimajohtaja	Portaittainen alueen toteutuminen -kauppa, tori, liikenneympyrä, liikekiinteistö
Liikenneturvallisuuden parantaminen	Sujuvat liikenneyhteydet	Liikenneturvallisuuustyöryhmä	Uuden liikenneturvallisuuohjelman laadinta

Tavoite: VT8 alueen kehittäminen teollisuuden, kaupan ja asumisen tarpeisiin

Toimenpiteet	Strategia	Vastuu/resurssi	Arviointimittari
VT8 aluevarausuunnitelman laatiminen	Elinvoimaisten yritysten Mynämäki	Tekninen toimi	Suunnittelun toteutuminen ja edunvalvonta suunnitteluvalmiuden edistämisestä seuraavaan vaiheeseen
Yritysalueiden kehittäminen	Elinvoimaisten yritysten Mynämäki	Elinvoimapalvelut ja tekninen toimi	Uusien yritysten määrä Kunnan verotulojen määrä Työpaikkojen nettomuutos Toteutuneet rakennusluvut Myytyjen tai varattujen asuintonttien määrä

Tavoite: Yrittäjämönteisyys ja yrittäjien hyvinvointi

Toimenpiteet	Strategia	Vastuu/resurssi	Arviointimittari
Yritysten välisen yhteistyön edistäminen	Elinvoimaisten yritysten Mynämäki	Elinvoimapalvelut	Yrittäjäbarometrin tulokset
Yritystoiminnan jatkuvuuden varmistaminen omistajavaihdostilanteissa	Elinvoimaisten yritysten Mynämäki	Elinvoimapalvelut	Omistajavaihdosten tilasto

Kaavoitus- ja lupaprosessien sujuvuus	Elinvoimaisten yritysten Mynämäki	Tekninen toimi ja kunnanhallitus	Yrittäjäbarometrin tulokset
---------------------------------------	-----------------------------------	----------------------------------	-----------------------------

7 Järjestöyhteistyö ja sidosryhmät

Nykytilan kuvaus: Mynämäen kunnassa toimii aktiivinen ja monipuolinen järjestökenttä. Kunnassa on yhteensä 141 Patentti- ja rekisterihallitus -rekisteriin merkittyä yhdistystä. Vuonna 2024 on käynnistetty yhdistysten toimintaedellytysten ja tarpeiden systemaattinen kartoitus.

Kunta tukee yhdistystoimintaa muun muassa toiminta-, koulutus- ja talkooavustuksin sekä kehittämällä ja ylläpitämällä liikuntaolosuhteita. Lisäksi kunta edistää yhteisöllisyyttä erilaisin toimenpitein.

Yhdistysten toiminta on pitkälti itseohjautuvaa, ja kunnan rooli yhteistyön koordinoinnissa on ollut suhteellisen vähäinen. Tämän seurauksena on havaittu, että yhdistykset eivät kaikilta osin ole keskenään yhdenvertaisessa asemassa.

Tavoite: 3.sektorin toimijoiden tukeminen

Toimenpiteet	Strategia	Vastuu/resurssi	Arviointimittari
Avustusjärjestelmän uusiminen	Hyvinvoivien ihmisten Mynämäki	Hyvinvointipäällikkö, kulttuuripäällikkö ja tekninen johtaja	Uuden avustusjärjestelmän toteutuminen

Tavoite: Yhdistysten yhdenvertaisuus

Toimenpiteet	Strategia	Vastuu/resurssi	Arviointimittari
Yhdistysten etujen kartoitus ja siihen liittyvät jatkotoimet	Hyvinvoivien ihmisten Mynämäki	Laajennettu johtoryhmä	Sopimukset uusittu/laadittu
Yhdistys- ja liikuntatilojen muokkaaminen palvelutarpeita vastaaviksi	Hyvinvoivien ihmisten Mynämäki	Laajennettu johtoryhmä	Järjestöillä soveltuvat tilat käytössä Hyödynnetyt yhteiskäyttötilat

8 Strategian painopisteet ja linjaukset

Mynämäen kunnan uusi kuntastrategia, jonka tavoitteet ulottuvat vuoteen 2026 saakka, hyväksyttiin valtuustossa tammikuussa 2026. Strategia nostaa kunnan toiminnan keskiöön hyvinvoivat kuntalaiset, rohkeat yritykset, liikunnallisen elämäntavan ja lumoavan luonnon tarjoamat mahdollisuudet.

Kuntastrategian arvoperustasta ihmislähtöisyys, sivistys, yhteisöllisyys sekä vastuullisuus tukevat kuntalaisten hyvinvoinnin edistämistä. Strategian keskeisenä tavoitteena on hyvinvoivat kuntalaiset, jonka toimenpiteissä kiinnitetään huomiota hyvinvoinnin kokonaisuuteen julkisten, yksityisten ja kolmannen sektorin palveluiden osalta seuraavasti:

Julkiset palvelut ovat hyvät ja toimivat

- Järjestämme laadukkaat sivistyspalvelut tarkoituksenmukaisella palvelurakenteella, lähellä kuntalaisia.
- Teemme arvostavaa kasvatusyhteistyötä lapsiperheiden palveluissa.

- Menestynyt Mynämäen lukio mahdollistaa laadukkaan opiskelun ja urheilullisen elämäntavan yhdistämisen.
- Huolehdimme siitä, että sosiaali- ja terveyspalvelut ovat lähellä jatkossakin.
- Mynämäki on vastuullinen ja hyvä työnantaja, ja motivoitunut henkilöstömme toteuttaa strategian mukaista arkea.

Yksityisten palveluiden monipuolinen kokonaisuus täydentää sujuvaa arkea

- Arvostamme ja käytämme paikallisia palveluita, teemme alueen yritysten ja yhdistysten kanssa hyvää yhteistyötä.
- Mynämäessä on kaupunkitasoiset liikuntaolosuhteet. Kunnan, yksityisten ja yhdistysten palvelutarjonta täydentävät toisiaan.

Viihtyisä, turvallinen ja hyvinvoiva yhteisö

- Aktiiviset yhdistykset tarjoavat osallisuuden ja harrastamisen mahdollisuuksia.
- Mynämäessä on vahva me-henki. Puhumme kunnasta ja toisistamme hyvää.
- Kannustamme kuntalaisia pitämään itsestään ja toisistaan hyvää huolta.
- Kiinnitämme erityistä huomiota lasten ja nuorten hyvinvointiin.
- Huolehdimme monipuolisista asumisen mahdollisuuksista taajamissa, kylissä, maaseudulla ja meren äärellä.

Avoimuus ja vuorovaikutus

- Toimimme ihmislähtöisesti, olemme helposti lähestyttäviä ja ystävällisiä.
- Huolehdimme että vahva kuntatalous on kaiken toimintamme perusta.
- Lisäämme kuntalaisten osallistumismahdollisuuksia.
- Teemme hyvää yhteistyötä naapurikuntien kanssa.
- Kehitämme päätöksentekoviestintää ja lisäämme kunnan toiminnan avoimuutta.

Kokonaisuudessaan kuntastrategia on positiivinen, värikäs, elämänmakuinen ja aktiivinen, ihan niinkuin meidän koko Mynämäki! Strategia asettaa kunnan tekemiselle selkeitä suuntaviivoja ja tavoitteita, joita kohden tulevana vuosina kuljemme.

9 Hyvinvoinnin edistämisen erillisohjelmat ja -suunnitelmat

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaa on laadittu tämän dokumentin kanssa saman aikaisesti. Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma vuosille 2026-2029.

Varhaiskasvatuksen suunnitelma 2022 päivitetään vuoden 2026 aikana. [Varhaiskasvatussuunnitelma 2022](https://www.mynamaki.fi/wp-content/uploads/2022/08/Mynamaen-kunnan-varhaiskasvatussuunnitelma-2022.pdf) (<https://www.mynamaki.fi/wp-content/uploads/2022/08/Mynamaen-kunnan-varhaiskasvatussuunnitelma-2022.pdf>)

Varhaiskasvatuksen [esiopetus](https://www.mynamaki.fi/varhaiskasvatus-ja-koulutus/esiopetus/) (<https://www.mynamaki.fi/varhaiskasvatus-ja-koulutus/esiopetus/>)

Perusopetuksen opetussuunnitelma sisältää mm. opiskeluhoitosuunnitelman ja perusopetuksen hyvinvoinnin vuosikellon. [Perusopetuksen opetussuunnitelma](https://www.mynamaki.fi/wp-content/uploads/2022/08/Mynamaen-kunnan-varhaiskasvatussuunnitelma-2022.pdf) (<https://www.mynamaki.fi/wp-content/uploads/2022/08/Mynamaen-kunnan-varhaiskasvatussuunnitelma-2022.pdf>)

[Lukion opetussuunnitelma](https://eperusteet.opintopolku.fi/#/fi/opetussuunnitelma/11911040/lukiokoulutus/tiedot)

(<https://eperusteet.opintopolku.fi/#/fi/opetussuunnitelma/11911040/lukiokoulutus/tiedot>)

Kunnallinen vammaispoliittinen ohjelma 2026-2030 (päättökseen)

Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden suunnitelma (Opetussuunnitelmien ja varhaiskasvatussuunnitelman liitteinä). Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden suunnitelman laadintatyö suunnitteilla.

Liikenneturvallisuustyöryhmä on yli hallinnollinen ryhmä, jossa on edustus kunnan eri hallinto kunnista. Ryhmässä on edustus myös ELY-keskuksella ja Varhalla. Ryhmä kokoontuu noin kaksi kertaa vuodessa ja sen tarkoitus on parantaa kunnan alueen liikenneturvallisuutta. [Liikenneturvallisuussuunnitelma](https://www.mynamaki.fi/wp-content/uploads/2022/08/Mynamaen-kunnan-varhaiskasvatussuunnitelma-2022.pdf) (<https://www.mynamaki.fi/wp-content/uploads/2022/08/Mynamaen-kunnan-varhaiskasvatussuunnitelma-2022.pdf>)

Kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelman laadinta aloitettu kevät 2026

[Leikkipuistoselvitys](https://storymaps.arcgis.com/stories/6e3d84b3a3bd48029d11292e496be2dc) (<https://storymaps.arcgis.com/stories/6e3d84b3a3bd48029d11292e496be2dc>)

Hyvinvoinnin edistäminen ja erityisryhmien huomiointi maankäytön suunnittelussa

Mynämäen kunnan maankäyttöä tarkastellaan erityisesti kaavoituskatsauksessa ja maapoliittisessa ohjelmassa sekä parhaillaan laadinnan alla olevassa maankäytön kehityskuvatyössä. Kaavoituskatsaus laaditaan vuosittain ja maapoliittisen ohjelman päivitys on ohjelmassa tänä vuonna. Arvioitavana on, tulisiko tässä suunnitelmassa jatkossa huomiota myös asuntopoliitikka. Mynämäen kunta kuuluu Turun kaupunkiseutuun ja Turun MAL-kaupunkiseutuun. Turun MAL-kaupunkiseudun asunto- ja maapoliittinen ohjelma huomioi myös erityisryhmien, kuten ikääntyvän väestön, asumisen tarpeet ja teemat ovat esillä myös valmistelussa olevassa 2026-2029 Turun MAL-kaupunkiseudun asunto- ja maapoliittisessa ohjelmassa.

[Kaavoituskatsaus](https://www.mynamaki.fi/asuminen-ja-ymparisto/kaavoitus-ja-paikkatieto/) (<https://www.mynamaki.fi/asuminen-ja-ymparisto/kaavoitus-ja-paikkatieto/>)

[Maapoliittinen ohjelma](https://www.mynamaki.fi/asuminen-ja-ymparisto/kaavoitus-ja-paikkatieto/maapoliittinen-ohjelma/) (<https://www.mynamaki.fi/asuminen-ja-ymparisto/kaavoitus-ja-paikkatieto/maapoliittinen-ohjelma/>)

[Elinvoimaohjelma](https://www.mynamaki.fi/elinkeinot-ja-yrittaminen/yrityspalvelut/elinkeino-ohjelma/) (<https://www.mynamaki.fi/elinkeinot-ja-yrittaminen/yrityspalvelut/elinkeino-ohjelma/>)

Liikuntastrategiaa Varsinais-Suomen kunnille. Liikuntastrategia määrittelee keskeiset yleiset tavoitteet ja toimenpiteet liikkuvalle ja toimintakykyiselle Varsinais-Suomelle. [Varsinais-Suomen liikuntastrategia 2030](https://www.liiku.fi/yhteisty%C3%B6/rajattomasti-liikuntaa-kumppanuusverkosto/varsinais-suomen-liikuntastrategia/) (<https://www.liiku.fi/yhteisty%C3%B6/rajattomasti-liikuntaa-kumppanuusverkosto/varsinais-suomen-liikuntastrategia/>)

Ehkäisevä päihdetyö on osa kunnan lakisääteistä hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä. Laki ehkäisevän päihdetyön järjestämisestä (523/2015) kattaa alkoholi-, huumausaine- ja rahapeli haittojen sekä nikotiinituotteiden vähentämisen. Keväällä 2023 valmistui Maskun, Mynämäen ja Nousiaisten yhteinen ehkäisevän päihdetyön suunnitelma vuosille 2023-2026. [Ehkäisevän päihdetyön suunnitelma vuosille 2023-2026](https://www.mynamaki.fi/wp-content/uploads/2023/06/ehkaisevan_paihdyon_suunnitelma_2023-2026.pdf). (https://www.mynamaki.fi/wp-content/uploads/2023/06/ehkaisevan_paihdyon_suunnitelma_2023-2026.pdf)

Vaikuttajatoimielimet;

- [nuorten vaikuttajaryhmä](https://www.mynamaki.fi/kunta-ja-hallinto/paatoksenteko/vaikuttamistoimielimet/nuorten-vaikuttajaryhma/) (<https://www.mynamaki.fi/kunta-ja-hallinto/paatoksenteko/vaikuttamistoimielimet/nuorten-vaikuttajaryhma/>)
- [vanhusneuvosto](https://www.mynamaki.fi/kunta-ja-hallinto/paatoksenteko/vaikuttamistoimielimet/vanhusneuvosto/) (<https://www.mynamaki.fi/kunta-ja-hallinto/paatoksenteko/vaikuttamistoimielimet/vanhusneuvosto/>)
- [vammaisneuvosto](https://www.mynamaki.fi/kunta-ja-hallinto/paatoksenteko/vaikuttamistoimielimet/vammaisneuvosto/) (<https://www.mynamaki.fi/kunta-ja-hallinto/paatoksenteko/vaikuttamistoimielimet/vammaisneuvosto/>)

10 Hyvinvointisuunnitelma ja hyvinvoinnin edistäminen kunnan toiminnassa

Kunnilla on lakisääteinen velvoite edistää kuntalaisten hyvinvointi ja terveyttä (kuntalaki 410/2015). Hyvinvointityö on laaja-alaista ja poikkihallinnollista. Hyvinvointityöhön sisältyy hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelmien laatiminen, joita ohjaa sote-järjestämislaki 6.§. Laki määrittää kunnan velvollisuuden seuraavasti:

- seurattava kuntalaisten elinoloja, hyvinvointia ja terveyttä sekä niihin vaikuttavia tekijöitä alu eittain ja väestöryhmittäin

- pystyttävä raportoimaan toteutetuista toimenpiteistä
- valmistettava valtuustolle valtuustokausittain hyvinvointikertomus ja -suunnitelma edellä mainituista asioista (Valtuustokausittainen hyvinvointikertomus)
- strategisessa suunnittelussaan asetettava hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteet ja määriteltävä tavoitteita tukevat toimenpiteet (Hyvinvointisuunnitelma)
- raportoitava kuntalaisten hyvinvoinnista ja terveydestä, niihin vaikuttavista tekijöistä sekä toteutetuista toimenpiteistä valtuustolle vuosittain (Vuosittainen hyvinvointiraportointi)

Hyvinvoinnin rakenteet ja hyvinvointityö

Mynämäen kunnassa hyvinvointityö on poikkihallinnollista ja kuuluu kaikille toimialoille. Kunnassa ei ole erillistä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen yksikköä, vaan kokonaisuutta koordinoidaan laajennetun johtoryhmän kautta. Koordinoinnista vastaa hyvinvointipäällikkö. Hyvinvointityön lakisääteisenä päättävänä toimielimenä toimii sivistyslautakunnan alainen viisijäseninen hyvinvointijaosto, joka aloitti toimintansa 1.1.2023. Jaoston toimikausi on lautakunnan mukainen, ja se kokoontuu tarvittaessa. Jaoston esittelijänä toimii hyvinvointipäällikkö.

Hyvinvointityön valmistelua tukee laajennettu johtoryhmä, joka koostuu eri hallintokuntien viranhaltijoista ja toimii esittelijän asiantuntijaverkostona. Lisäksi kunnassa toimii hyvinvointifoorumi, joka kokoaa yhteen yhdistysten, seurojen, seurakunnan, hyvinvointia tuottavien yritysten ja muiden toimijoiden edustajia. Hyvinvointifoorumi ei ole päättävä elin, vaan se toimii yhteisöllisyyttä, vuorovaikutusta ja hyvinvoinnin edistämistä tukevana avoimena ja vapaaehtoisuuteen perustuvana yhteistyöfoorumina. Foorumin koordinoinnista vastaa hyvinvointipäällikkö.

Kuntahallinto

Kuntastrategiassa ja vuosittain talousarviossa määritellään kunnan päätöksentekijöiden tahtotila kunnan asukkaiden hyvinvoinnin edistämiseksi. Mainituissa asiakirjoissa kohdistetaan resurssit ja määritellään toiminnalliset tavoitteet ja konkreettiset toimenpiteet hyvinvoinnin edistämiseen. Kuntalaisia osallistetaan päätöksentekoon ja resurssien kohdentamiseen esim. osallistuvalla budjetoinnilla. Vaikuttamistoimielimiltä pyydetään lausunnot ko. ryhmää koskevista valmistelussa olevista asioista.

Turvallisuus ja varautuminen

Turvallisuuden ja varautumisen teemat ovat vahvasti esillä Mynämäen kunnan kehittämisessä viime vuosina. Kunnan omia varautumisen koulutuksia ja harjoituksia on järjestetty erityisesti esihenkilöille vuosittain ja vuosina 2025-2026 järjestettiin kaksi kunnan kaikkia palveluita koskevaa sähkökatkohaarjoitusta, jossa mukana olivat niin työntekijät kuin palveluiden asiakkaatkin.

Varautumisen suunnittelun ja materiaalien ajantasaisuudesta pidetään jatkuvasti huolta ja parhaillaan keväällä 2025 päivityksessä on valmiussuunnitelman yleinen osa.

Varautumisen yhteistyötä on tiivistetty maakunnallisesti ja kehittämistyötä tehdään yhdessä hyvinvointialueen, LVV:n ja muiden turvallisuustoimijoiden kanssa. Tällä hetkellä Turun seudun läntisen puolen kunnilla on palkattuna yhteinen varautumiskoordinaattori. Yhteistyötä isännöi Raisio kaupunki. Kunnan omasta varautumistyöstä vastaa johtoryhmä.

Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatus ja esiopetus Varhaiskasvatus edistää lasten tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta ja ehkäisee syrjäytymistä. Huoltajien ja henkilöstön välinen yhteistyö tuo lasten elämään jatkuvuutta ja turvallisuutta sekä tukee huoltajia kasvatustyössä.

Varhaiskasvatuksessa vanhemmuuden tukeminen toteutuu päivittäisen ja avoimen yhteistyön kautta. Toiminnassa hyödynnetään Lapset puheeksi -menetelmää, joka on vakiinnutettu osaksi varhaiskasvatuksen työmenetelmiä. Lisäksi henkilöstö on suorittanut perhekeskusajokortin, mikä vahvistaa osaamista perheiden tukemisessa sekä moniammatillisen yhteistyön edistämiseksi. Lasten liikkumisen ja liikunnallisen elämäntavan edistäminen on järjestelmällistä ja tavoitteellista. Päiväkodeissa toimii nimettyjä liikuntavastaavia, jotka vastaavat liikunnallisen toiminnan suunnittelusta ja koordinoinnista. Varhaiskasvatuksessa järjestetään säännöllisesti perheliikuntatapahtumia, ja yhteistyötä tehdään aktiivisesti eri järjestöjen kanssa yhteisten liikuntakokonaisuuksien toteuttamiseksi. Esiopetuksen osalta uimataidon kehittäminen on kiinteä osa opetusta ja tukee lasten turvallisuus- ja motoristen taitojen vahvistumista. Lasten tunnetaitojen systemaattista käsittelyä varten on laadittu vuosikello, joka ohjaa tunnetaitotyöskentelyä läpi toimintavuoden. Kiusaamisen vastainen suunnitelma on käytössä ja se on päivitetty vuonna 2025. Henkilöstö osallistuu vuosittain MiniVerso-sovittelumenetelmän koulutuksiin, mikä tukee lasten vuorovaikutus- ja ristiriitojen ratkaisun taitojen kehittymistä. Lisäksi Valssi-arviointimenetelmä on otettu käyttöön toiminnan laadun arvioinnin ja kehittämisen tueksi.

Opetus

Kouluyhteisön arjessa opetus ja opiskeluhoolto kulkevat käsi kädessä, ja hyvinvointityö on olennainen osa jokaisen oppilaiden parissa työskentelevän aikuisen tehtäväkuvaa. Opiskeluhoolto edistää niin yksittäisten oppilaiden kuin koko kouluyhteisön osallisuutta, hyvinvointia ja turvallisuutta. Yhteisöllinen opiskeluhoolto on ensisijainen tapa toteuttaa opiskeluhooldoa ja koulussa työskentelevän henkilöstön yhteinen tehtävä. Yhteisöllinen työ on luonteeltaan ennaltaehkäisevää ja vähentää pitkällä aikavälillä myös yksilökohtaisen tuen tarvetta. Yhteisöllisessä työssä edistetään niin oppilaiden oppimista ja hyvinvointia kuin koko yhteisön hyvää vuorovaikutusta, yhteenkuuluvuutta ja turvallisuutta. Yhteisöllinen opiskeluhoolto on jokapäiväistä huolenpitoa oppilaiden ja koko yhteisön hyvinvoinnista. Se on vaikuttavinta, kun opetushenkilöstö toteuttaa sitä osana opetusta ja opiskeluhooldopalveluiden ammattilaiset osana yhteisöllistä työtä. Koulukohtainen opiskeluhooldoryhmä huolehtii yhteisöllisen opiskeluhooldon kokonaisuudesta sekä edistää kouluyhteisön terveellisyyttä, hyvinvointia ja turvallisuutta. Ryhmän tehtävä on laaja: siihen sisältyy opiskeluhooldon suunnittelu, kehittäminen, toteuttaminen ja arviointi. Ryhmässä voidaan käsitellä esimerkiksi koulun hyvinvointia koskevia tietoja tai tietyn luokan ilmapiiriä, dynamiikkaa tai työrauhaa yleisellä tasolla. Monialainen opiskeluhooldoryhmä koostuu niin opetuksesta kuin opiskeluhooldopalveluista vastaavista ammattilaisista. Oppilaiden ja hooldajien edustajat ovat mukana ryhmän työskentelyssä, ja työhön voidaan kutsua tarpeen mukaan myös koulun ulkopuolisia yhteistyötahoja. Monialaisuus tuo ryhmän työskentelyyn erilaisia näkökulmia ja tarvittavaa erityisosaamista. Opetustoimintaa ja sen järjestämistä ohjaavat mm perusopetuslaki, lukiolaki, oppilas- ja opiskeluhooldotlaki ja lastensuojelulaki.

Lukiokoulutus

Arvoperustana on pyrkiminen fyysiseen, psyykkiseen ja sosiaaliseen hyvinvointiin, jotka rakentuvat yhteistyössä. Lukiossamme hyvinvoinnin edistäminen on osa jokapäiväistä toimintakulttuuria ja se kuuluu kaikille kouluyhteisön jäsenille. Opetussuunnitelmamme mukaisesti tavoitteenamme on luoda turvallinen, kannustava ja kiireetön ilmapiiri, jossa jokainen opiskelija voi tuntea itsensä arvostetuksi omana itsenään. Hyvinvoinnin perustana on vahva yhteisöllisyys. Kannustamme opiskelijoita aktiiviseen osallistumiseen ja vaikuttamiseen omassa oppilaitoksessamme. Vuorovaikutus opiskelijoiden ja henkilökunnan välillä perustuu avoimuuteen ja molemminpuoliseen kunnioitukseen. Ketään ei jätetä yksin, ja puutummme aktiivisesti kiusaamiseen, syrjintään tai muuhun epäasialliseen kohteluun. Opiskelijan hyvinvointi ja opiskelukyky kulkevat käsi kädessä. Tuemme opiskelijoiden jaksamista auttamalla heitä löytämään tasapainon opintojen, levon ja vapaa-ajan välillä. Opinto-ohjaus, ryhmänohjaajien tuki ja opiskeluhooldon palvelut ovat helposti saavutettavissa, ja ne muodostavat turvaverkon, joka kantaa läpi lukio-opintojen. Osana opetusta ja arkipäivän valintoja korostamme terveellisten elämäntapojen, kuten riittävän unen, ravitsemuksen ja liikunnan merkitystä. Samalla rakennamme pohjaa kestäväälle elämäntavalle, jossa huomioidaan sekä oma että ympäristön hyvinvointi.

Lukion opetussuunnitelmassa yksi laaja-alaisen osaamisen painopisteistä on hyvinvointiosaaminen. Laaja-alaisen osaamisen osa-alueet muodostavat lukion oppiaineiden yhteiset tavoitteet. Hyvinvointiosaaminen tarkoittaa tässä yhteydessä: 1) Huolenpitoa itsestä ja muista, 2) Omien vahvuuksien tunnistamista ja käyttämistä sekä identiteetin rakentamista, 3) Sinnikkyyttä muutosten ja yllätysten maailmassa. Hyvinvoiva opiskelija on lukiomme tärkein voimavara. Työskentelemme jatkuvasti sen eteen, että kouluympäristömme tukee jokaisen nuoren kasvua, oppimista ja terveyttä optimaalisella tavalla. Ryhmänohjaajat ja opinto-ohjaaja edistävät opiskelijoiden hyvinvointia keskustellessaan heidän kanssaan opinnoista ja niissä jaksamisesta. Ryhmänohjaustuokioita voidaan hyödyntää käsittelemällä niissä opiskelijoiden ajanhallintaa ja jaksamista edistäviä aiheita. Mynämäen lukiossa pyritään luomaan aktiivista toimintakulttuuria ja lisäämään liikuntaa sekä oppitunneilla että vapaa-aikana. Vuonna 2026 alkava lukion urheilulinjan tavoitteena on lisätä liikunnan kautta hyvinvointia koulupäiviin.

Nuorisopalvelut

Avoim nuorisotyö Avoimella nuorisotyöllä ja avoimilla nuorten vapaa-ajan palveluilla tarkoitetaan kaikille nuorille suun nattua toimintaa ja tukimuotoja, joille on ominaista nuorisolähtöisyys sekä helppo tavoitettavuus. Näillä toiminnoilla tuetaan nuorten kasvua, itsenäistymistä ja tuetaan osallisuutta. Nuorisotyön perinteisten toi mintamuotojen lisäksi on mm. digitaalinen työmuoto vahvasti käytössä, jolla saavutetaan ja osallistetaan nuoria. Nuorisolaissa määritellään kaikki alle 29-vuotiaat nuoriksi. Kuntaa velvoittaa Nuorisolaki (1285/2016).

Koulunuorisotyö on matalan kynnyksen nuorisotyön muoto, jossa nuorisotyöntekijä on kiinteä osa kou lun viikoittaista arkea. Koulunuorisotyön tavoitteisiin kuuluu mm. yhteisöllisyyteen kasvattaminen, kiusaamisen ja syrjäytymisen ehkäiseminen, sosiaalinen vahvistaminen, kouluviihtyvyyden parantaminen ja nuorten kohtaaminen. Koulunuorisotyötä järjestetään kunnassa toistaiseksi hankerahoituksen avulla.

Harrastamisen Suomen malli on nuorisolakiin kirjattu toimintamalli, jonka tavoitteena on mahdollistaa jokaiselle perusopetukseen osallistuvalla lapselle ja nuorelle mieluisa ja maksuton harrastus koulupäivän yhteydessä. Mallia koskevat säännökset lisättiin nuorisolakiin (955/2022) vuoden 2023 alusta. Lain mukaan harrastustoiminnan tarkoituksena on edistää nuorten hyvinvointia tarjoamalla heille mahdollisuus osallistua maksuttomiin harrastuksiin joko ennen koulupäivää tai välittömästi sen jälkeen. Mynämäessä Harrastamisen Suomen mallin mukaista toimintaa toteutetaan hankerahoituksen turvin.

Etsivä nuorisotyö on 15–29-vuotiaille suunnattua vapaaehtoista ja maksutonta ohjaus- ja tukipalvelua. Etsivän nuorisotyöntekijän tehtävänä on tukea nuoria, jotka ovat koulutuksen tai työmarkkinoiden ulko puolella tai tarvitsevat ohjausta erilaisissa elämäntilanteissa. Etsivää nuorisotyötä ohjaa nuorisolaki ja työnkuvat sekä omaevalvontasuunnitelma tuotetaan LVV:n asettamien kriteerien mukaisesti. Ohjaus työssä noudatetaan nuorisotyön ammattieettistä ohjeistusta. Palvelua tuotetaan kuntayhteistyönä Mynämäen ja Nousiaisten kuntien kanssa.

Nuorten työpaja on 16-29-vuotiaille nuorille tarkoitettu palvelu. Nuorten työpaja on viikoittaista toimintaa nuorille, jotka tarvitsevat apuja tai tukea kohti opiskelua, työelämää, työkokeilua tai muita palveluita. Nuorten työpajalla työskentelevät ammattitaitoiset aikuiset, jotka yhdessä nuoren kanssa etsivät juuri nuorelle soveltuvan polun elämässä eteenpäin. Palvelua tuotetaan kuntayhteistyönä Mynämäen ja Nousiaisten kuntien kanssa.

Liikuntapalvelut Mynämäessä liikuntatoimi tarjoaa monipuolisia palveluita kuntalaisille huomioiden kaikki ikäryhmät mm. uimahallin palveluiden, liikuntaryhmien, soveltavan liikunnan tarjonnan, seuratoiminnan tukemisen ja liikuntatapahtumien muodossa. Keskeisenä tehtävänä on liikunnan ja muun terveyttä edistävän fyysisen aktiivisuuden edistäminen. Kunta tukee kuntalaisten liikkumista kehittämällä paikallista ja alueellista yhteistyötä sekä terveyttä ja hyvinvointia edistävää liikuntaa, avustamalla kansalaistoimintaa ja tarjoamalla liikuntapaikkoja. Liikuntatoimintaa tukevat LVV:n avustuksien myötä saadut lisäpalvelut mm. liikunnallisen elämäntavan hankerahoitukset.

Tekniset palvelut

Liikuntaolosuhteet

Mynämäen kunnan alueella on laajat liikuntamahdollisuudet. Urheilukeskuksesta löytyvät mm. 8-ratainen yleisurheilukenttä, nurmipintainen jalkapallokenttä, pesäpallokenttä (hiekkatekonurmi), hiekkapintainen kenttä (jalkapallo ja pesäpallo), 2 tenniskenttää (hiekkatekonurmi), beach volley -kenttä, kuntoportaat, valaistu pururata 2,6 km, petanque-kenttä, leikkipuisto, 18-väyläinen frisbeegolfrata ja kuntosali. Talvikaudella urheilukeskuksessa on jääkiekkokaukalo, luistelualue ja valaistua latuverkostoa 3,6 km.

Kunnassa on uimahalli, jonka yhteydessä on pace-sali. Koulujen alueilta löytyy erilaisia liikuntapaikkoja. Laurin koulun läheisyydessä on ulkokuntosali, monitoimiareenat ja tekonurmella päällystetty jalkapallokenttä. Aseman koululta löytyy urheilukenttä, frisbeegolfrata ja Asmandian alueen tarjoamat liikkumismahdollisuudet. Mietoisista Tavastilan koulun läheisyydessä on yleisurheilukenttä, skeittipuisto, frisbeegolfrata ja kuntosali. Pyhän koululla monitoimiareena ja leikkipuistovälineet. Karjalan koululla on hiekkakenttä ja monitoimiareena. Lisäksi kunnan alueella on yksityisten toimijoiden liikuntapaikkoja.

Kunnassa on yhteensä 23 leikkipuistoa/-paikkaa.

Luonto tarjoaa laajat ja monipuoliset virkistysmahdollisuudet. Kurjenrahkan kansallispuiston reitistö sijaitsee osittain Mynämäen alueella. Kunnalla on vesistöjen ääressä virkistysalueet Kivijärvellä ja Aarlahdessa.

Kadut ja kevyenliikenteenväylät pidetään hyvässä kunnossa ympäri vuoden. Kevyen liikenteen verkostoa kehitetään ja pyritään laajentamaan mahdollisuuksien rajoissa. Valaistuksen ohjaus toimii automatiikalla ja sitä on mahdollista muuttaa alueittain. Kiinteistöt pidetään hyvässä kunnossa sekä terveellisinä ja turvallisina käyttää. Käyttöaste pyritään optimoimaan.

Puhtaanapitopalvelut tuottavat siivouspalveluita kunnan eri toimialojen tarpeisiin pääosin oman henkilöstön sekä joskus myös yksityisiltä toimijoilta ostettavan palvelun kautta. Toiminta perustuu ammattitaitoiseen työvoimaan, jatkuvaan kehittämiseen ja yhteistyöhön asiakkaiden kanssa. Puhtaanapitopalveluiden tavoitteena on turvata tilojen käyttäjille viihtyisät, terveelliset ja turvalliset toimitilat nyt ja tulevaisuudessa.

Ruokapalvelut Kuntalaisten hyvän ravitsemuksen edistäminen on yksi olennainen osa terveyden ja hyvinvoinnin edistämistyötä. Hyvä ravitsemus on tärkeässä roolissa monien elintapasairauksien ennalta ehkäisyssä. Terveellinen ruokavalio on yksi terveyttä edistävä tekijä riittävän päivittäisen liikunnan ja unen rinnalla. Ruokapalvelut tuottavat ateriapalveluja kunnan sisäisille asiakkaille asiakaslähtöisesti, laadukkaasti ja ravitsemussuositusten mukaisesti. Varhaiskasvatuksessa ja kouluissa toteutettava ruokakasvatus on tärkeä osa hyvän ravitsemuksen edistämistyötä. Ruokapalveluiden tavoitteina on saada kouluruokailun väliin jättävät asiakkaat syömään ruokapalveluiden valmistamaa ruokaa useammin, lisätä kasvien käyttöä ja minimoida ruokahävikin synty.

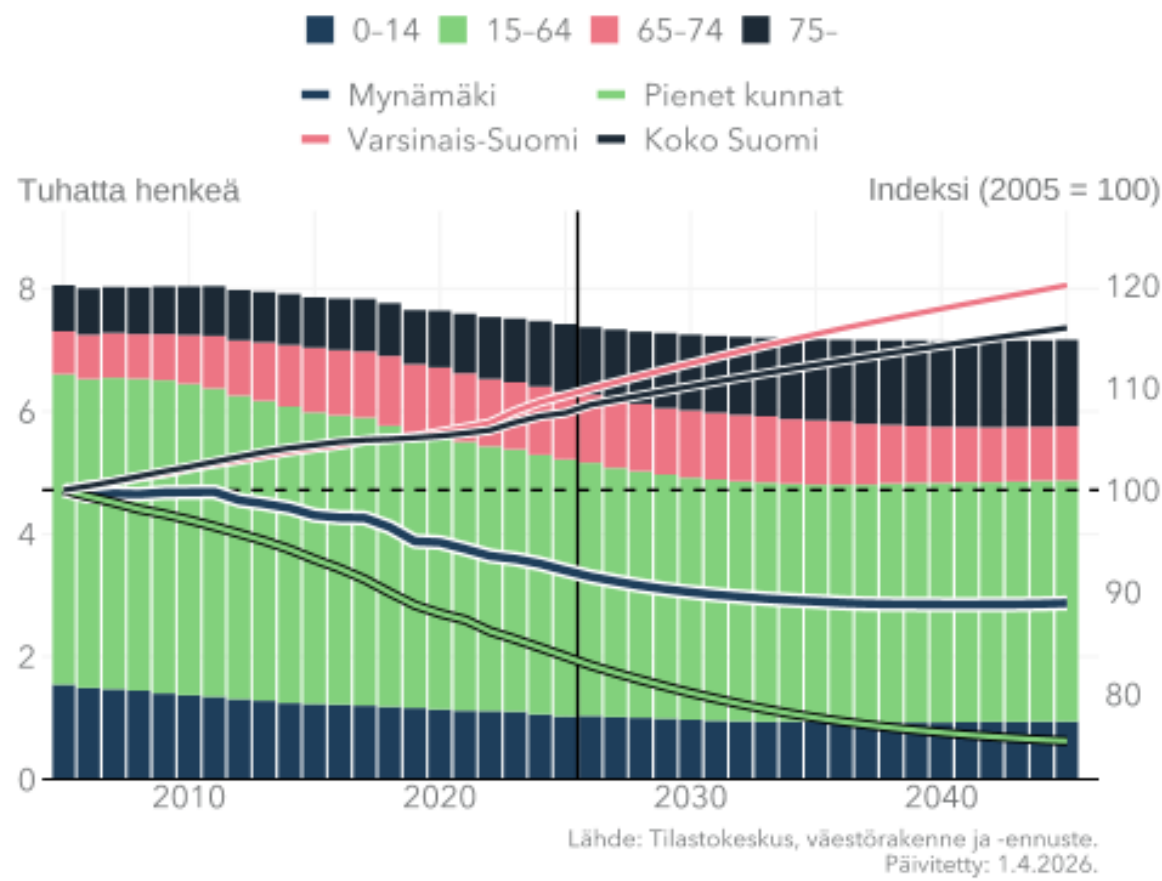
Järjestötyö ja vaikuttaminen Kunnan ja järjestöjen (kansalaistoiminnan) välisessä yhteistyössä kunta tarjoaa järjestöille avustuksia, toimintaolosuhteita sekä tukitoimintoja. Järjestöjen osallisuutta ja vaikuttamisen mahdollisuutta lisää hyvinvointityössä mm. avoin hyvinvointifoorumi.

Kulttuuri ja kirjastopalveluiden tavoitella on toimia yhteisöllisyyden ja mielenterveyden lisääjänä. Kulttuuritoimi pyrkii madaltamaan kulttuuriin osallistumisen kynnystä tarjoamalla edullisia ja monipuolisia kulttuurikokemuksia mahdollisimman monelle kunnassa asuvalle ihmiselle (näyttelyt, kävelyt, konsertit). Kirjaston näyttelytoiminnan kynnystä on madallettu ja jokainen halukas näyttelyn järjestäjä on tervetullut. Näyttelyn järjestämiseen kannustetaan monin tavoin. Kunta tukee kulttuuriharrastuksia 3. sektoria tukemalla.

Maahanmuutto ja kotoutuminen Mynämäen kunnalla on tärkeä tehtävä maahanmuuttajien kotoutumisessa, osallisuuden ja yhdenvertaisuuden vahvistamisessa sekä eri väestöryhmien välisten hyvien suhteiden edistämisessä. Kunnalla on yhteistoiminta sopimus Rasion kanssa toiminnan tuottamisesta. Kunnassa

huomioidaan ihmisten välinen tasa-arvo ja suvaitsevaisuus. Yhdenvertaisuus sisältyy kunnan palveluja ohjaaviin normeihin. Kunta tekee myös tarvittaessa palveluiden järjestämisessä yhteistyötä mm. muiden kuntien kanssa.

Kunnan väestörakenne

Lähde: Kuntakortti 8.4.2026

Indikaattorien ja muun tiedon osoittama hyvinvointi

LAPSET

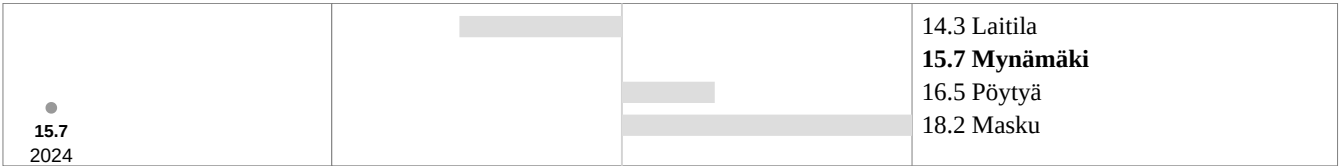
Indikaattorit

Elinolot

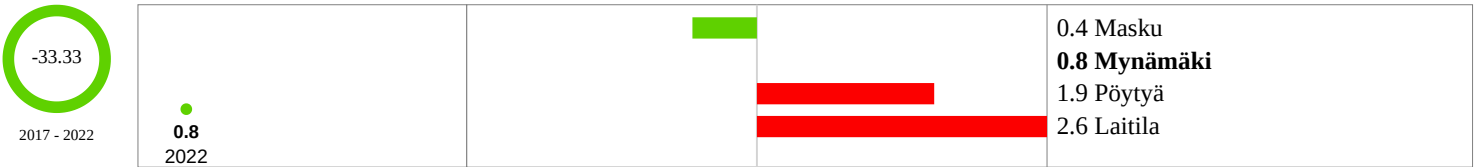
0 - 17-vuotiaat, % väestöstä

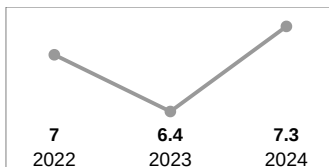
0 - 17-vuotiaat, % väestöstä, väestöennuste 2040 (laskettu 2024)

Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet lapsiperheet, % lapsiperheistä

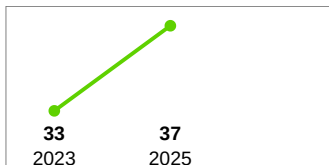

Ylipainon (ml. lihavuus) yleisyys (%) 2 - 16-vuotiailla

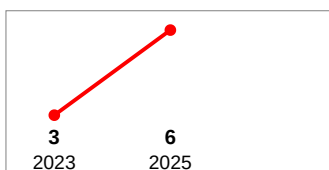
5.9 Masku
7.3 Mynämäki
8.2 Laitila
9.1 Pöytyä

Vähintään tunnin päivässä liikkuvat, % 4. ja 5. luokan oppilaista (2017-)

37 Mynämäki
40 Pöytyä
45 Laitila
47 Masku

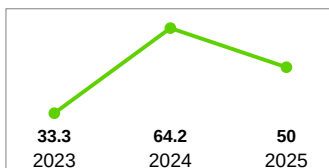
Käyttänyt tupakkaa, sähkötupakkaa, nuuskaa tai nikotiinipusseja vähintään kerran, % 4. ja 5. luokan oppilaista (2017-)

6 Mynämäki
6 Masku
9 Laitila
9 Pöytyä

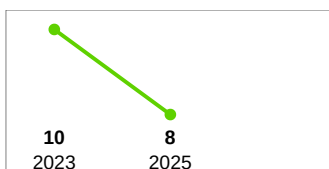
Terveydentila

Tervehampaiset 12-vuotiaat, % vastaavan ikäisistä suun terveydenhuollon tarkastuksessa käyneistä

50 Mynämäki
57.1 Pöytyä
58.3 Laitila
75.6 Masku

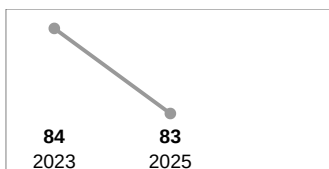
Kokee terveydentilansa keskinäiseksi tai huonoksi, % 4. ja 5. luokan oppilaista (2017-)

7 Masku
8 Mynämäki
 9 Pöytyä
 12 Laitila

Elämänlaatu

Tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä, % 4. ja 5. luokan oppilaista (2017-)

81 Masku
82 Laitila
83 Mynämäki
83 Pöytyä

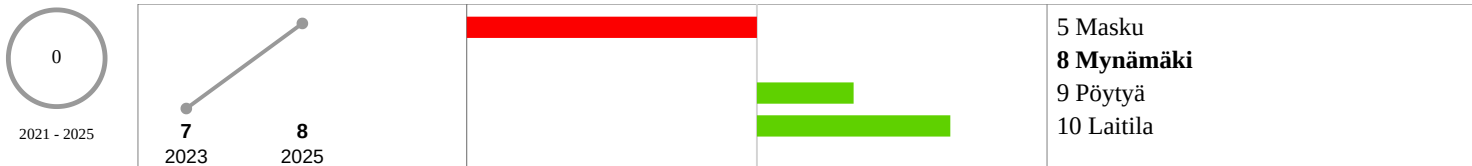
Toimintakyky

Lasten ja nuorten fyysinen toimintakyky (MOVE!-mittaus), % 5. luokan oppilaista, joilla heikko fyysinen toimintakyky

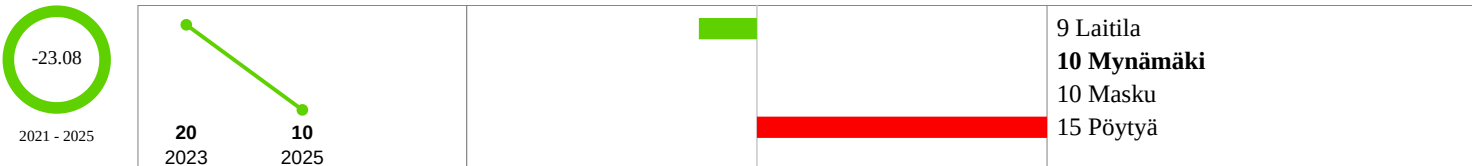

Turvallisuus

Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa, % 4. ja 5. luokan oppilaista (2017-)

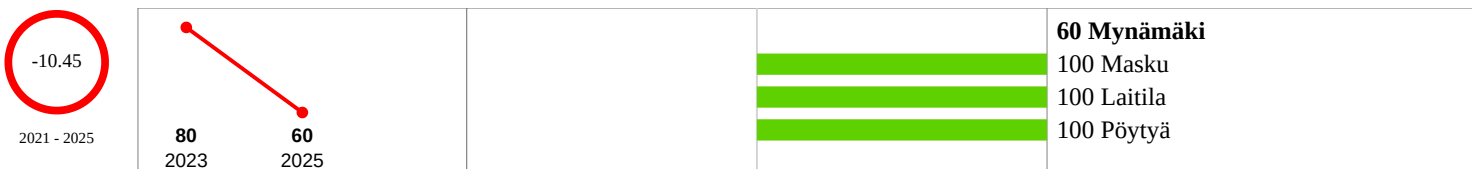

Kokenut vanhempien fyysistä väkivaltaa vuoden aikana, % 4. ja 5. luokan oppilaista (2019-)

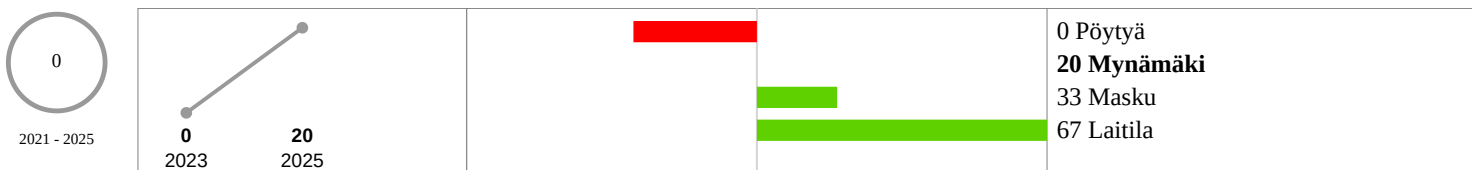

Kunnan muut toimialat ja pelastustoimi

Laajaan terveystarkastukseen sisältyy opettajan kirjallinen arvio oppilaan selviytymisestä ja hyvinvoinnista koulussa, % kouluista

Oppilaalle on varattu yli 25 minuuttia kouluruuan syömiseen, % kouluista

Kouluympäristön terveellisyyden ja turvallisuuden sekä koulu yhteisön hyvinvoinnin edistämisen tarkastus

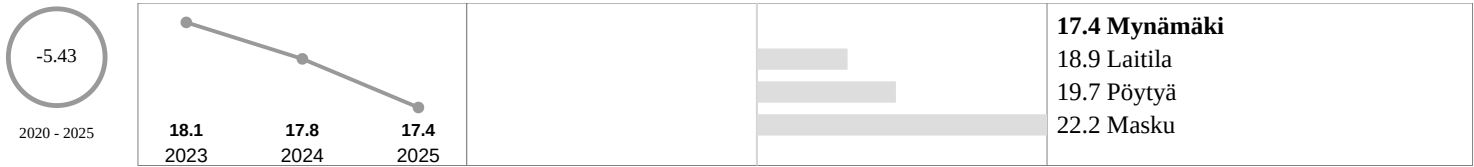
Varhaiskasvatukseen osallistuneet lapset, % 0 - 6-vuotiaista (sis. kunnalliset ja yksityiset varhaiskasvatustoimijat)

NUORET

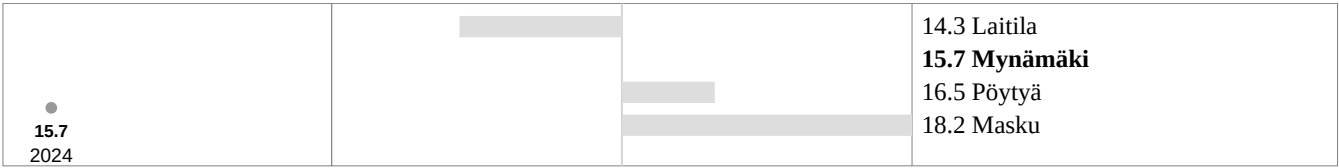
Indikaattorit

Elinolot

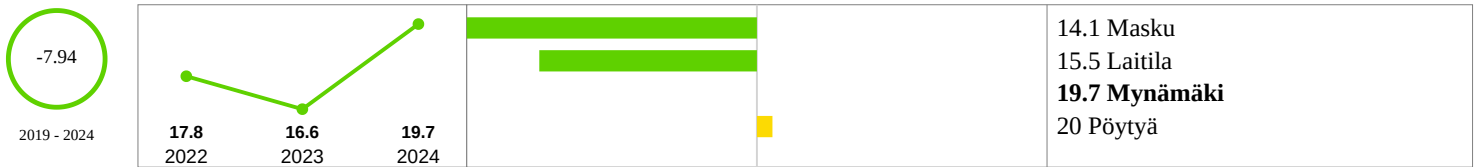
0 - 17-vuotiaat, % väestöstä

0 - 17-vuotiaat, % väestöstä, väestöennuste 2040 (laskettu 2024)

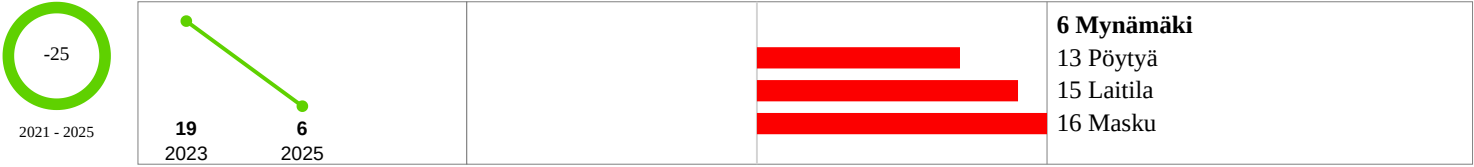

Syrjäytymisriskissä (ei työssä, ei opiskele, ei ole varusmiespalvelussa) olevat 18 - 24-vuotiaat, % vastaavan ikäisistä

Elintavat ja riskitekijät

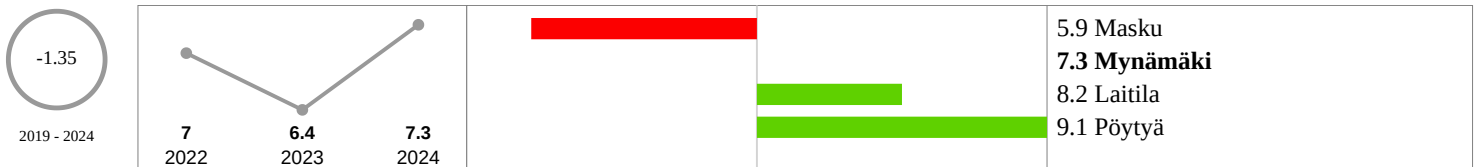
Terveyttä edistäviä elintapoja -summaindikaattori, % 8. ja 9. luokan oppilaista

Ylipainon (ml. lihavuus) yleisyys (%) 13 - 16-vuotiailla

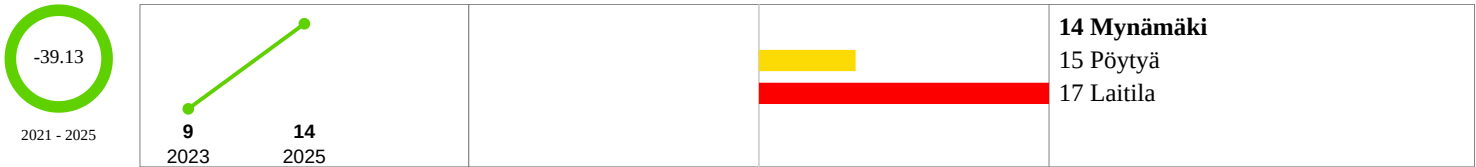
Ylipainon (ml. lihavuus) yleisyys (%) 2 - 16-vuotiailla

Vähintään tunnin päivässä liikkuvat, % 8. ja 9. luokan oppilaista (2017-)

Vähintään tunnin päivässä liikkuvat, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2017-)

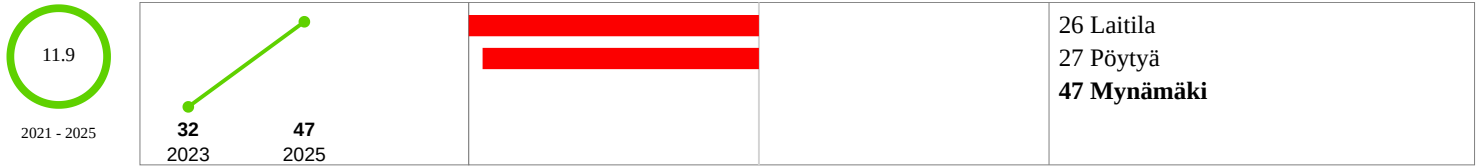
Niukasti hedelmiä, marjoja ja kasviksia syövät nuoret, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2017-)

Nukkuu arkisin alle 8 tuntia, % 8. ja 9. luokan oppilaista

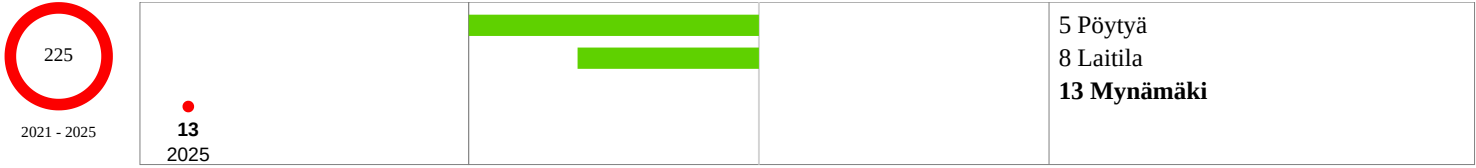
Nukkuu arkisin alle 8 tuntia, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

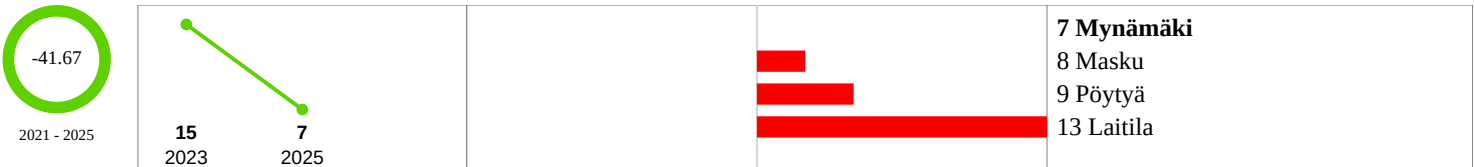
Käyttää päivittäin tupakkaa, sähkötupakkaa, nuuskaa tai nikotiinipusseja, % 8. ja 9. luokan oppilaista (2017-)

Käyttää päivittäin tupakkaa, sähkötupakkaa, nuuskaa tai nikotiinipusseja, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2017-)

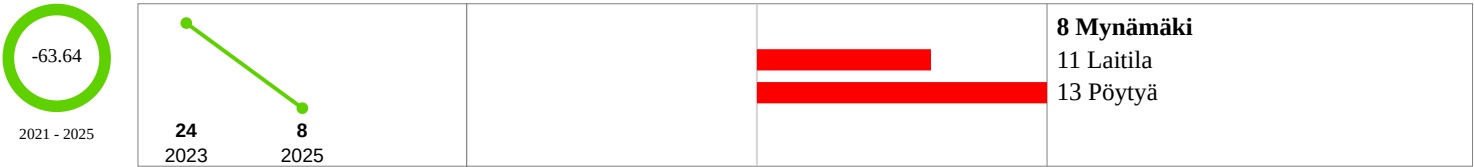
Tosi humalassa vähintään kerran kuukaudessa, % 8. ja 9. luokan oppilaista

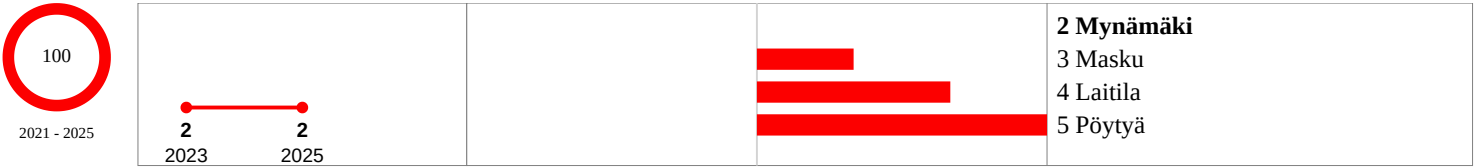
Ei syö koululounasta päivittäin, % 8. ja 9. luokan oppilaista

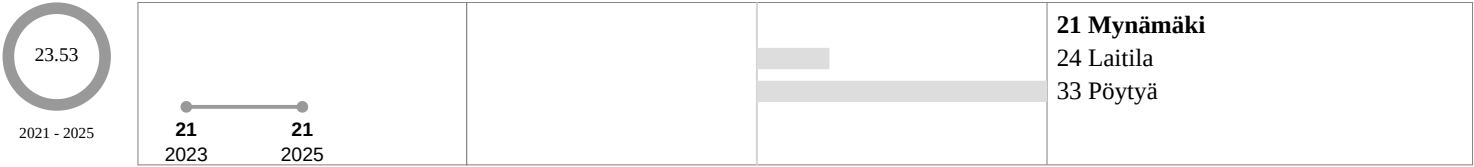
Tosi humalassa vähintään kerran kuukaudessa, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

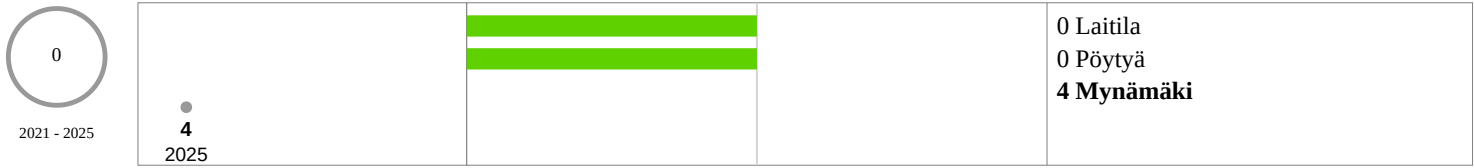
Kokeillut kannabista vähintään kaksi kertaa, % 8. ja 9. luokan oppilaista

Ei syö koululounasta päivittäin, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

Kokeillut kannabista vähintään kaksi kertaa, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

Ei yhtään läheistä ystävää, % 8. ja 9. luokan oppilaista

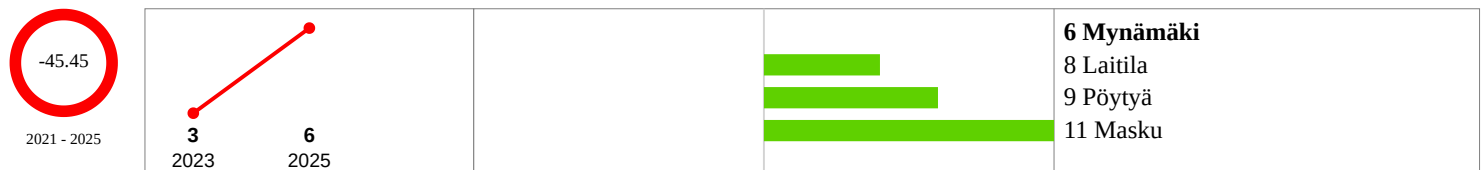
Kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus, % 8. ja 9. luokan oppilaista

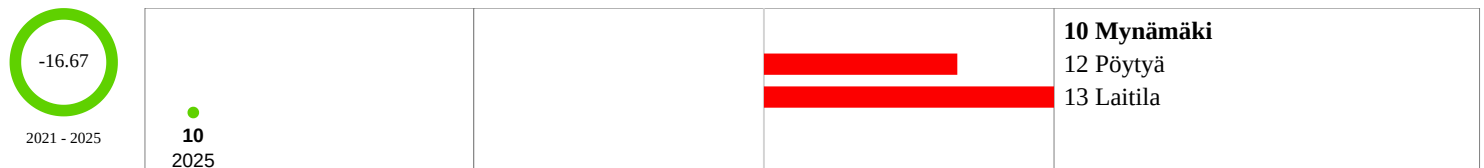
Kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

Korkea positiivinen mielenterveys, % 8. ja 9. luokan oppilaista (2017-)

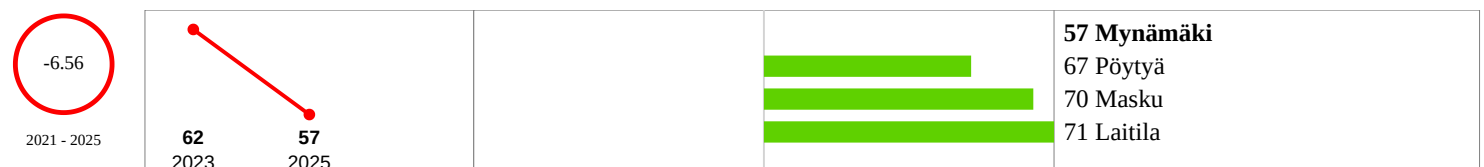

Korkea positiivinen mielenterveys, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2017-)

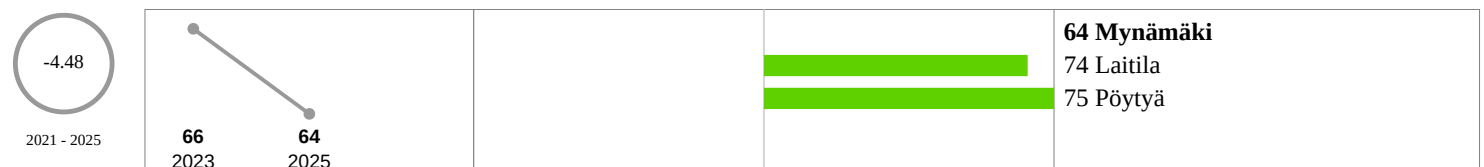

Elämänlaatu

Tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä, % 8. ja 9. luokan oppilaista (2017-)

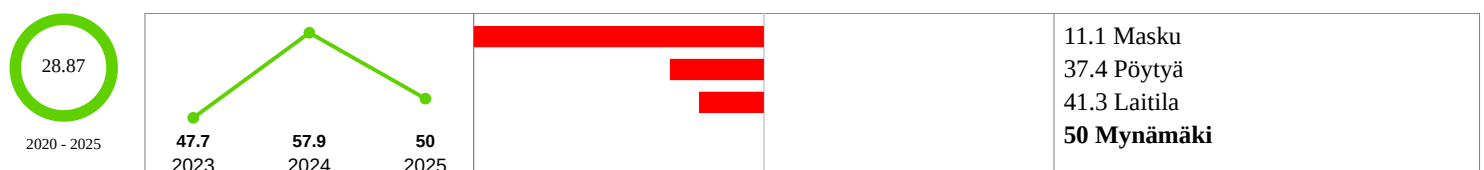

Tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2017-)

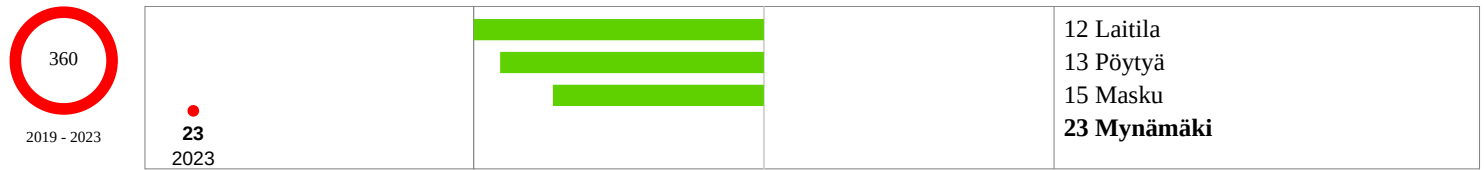
Toimintakyky

Lasten ja nuorten fyysinen toimintakyky (MOVE!-mittaus), % 8. luokan oppilaista, joilla heikko fyysinen toimintakyky

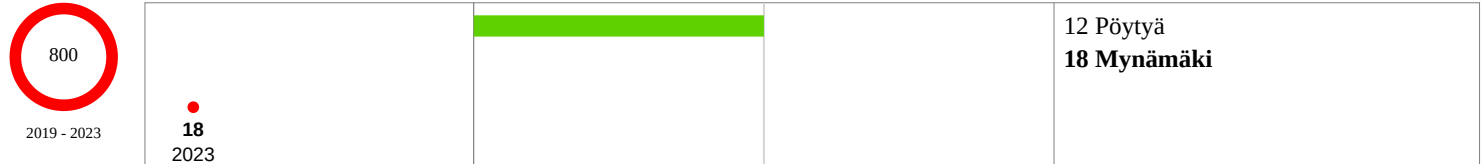

Osallisuus

Erittäin heikko osallisuuden kokemus, % 8. ja 9. luokan oppilaista

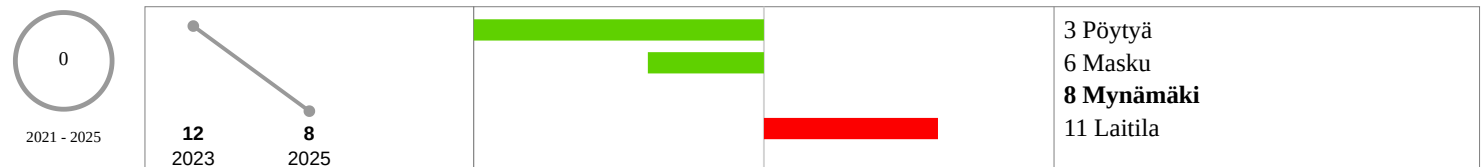

Erittäin heikko osallisuuden kokemus, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

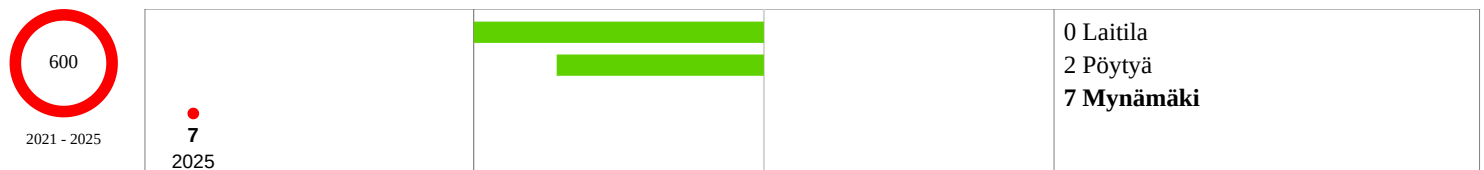

Turvallisuus

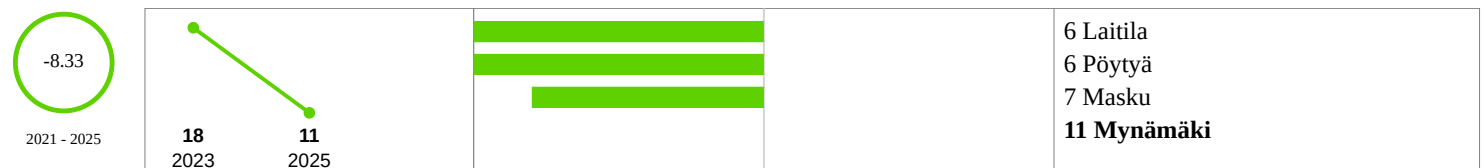
Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa, % 8. ja 9. luokan oppilaista

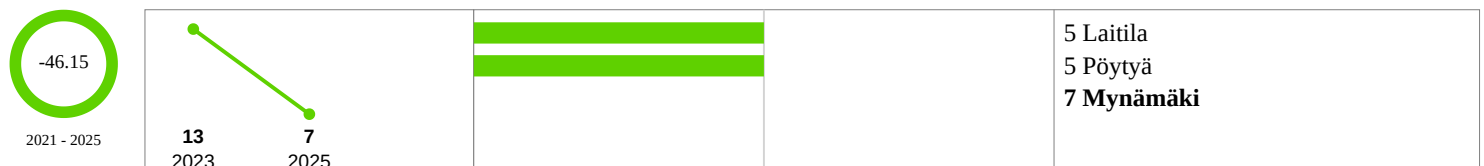
Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

Kokenut vanhempien fyysistä väkivaltaa vuoden aikana, % 8. ja 9. luokan oppilaista (2019-)

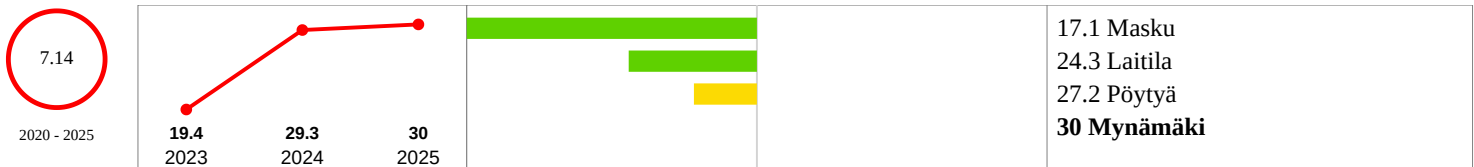
Kokenut vanhempien fyysistä väkivaltaa vuoden aikana, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2019-)

Poliisin tietoon tulleet henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset / 1 000 asukasta

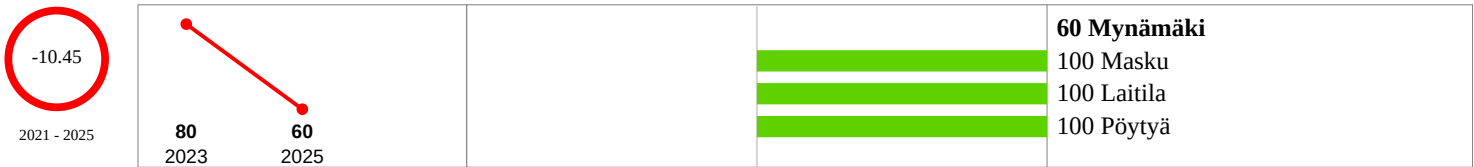

Poliisin tietoon tulleet omaisuusrikokset / 1 000 asukasta

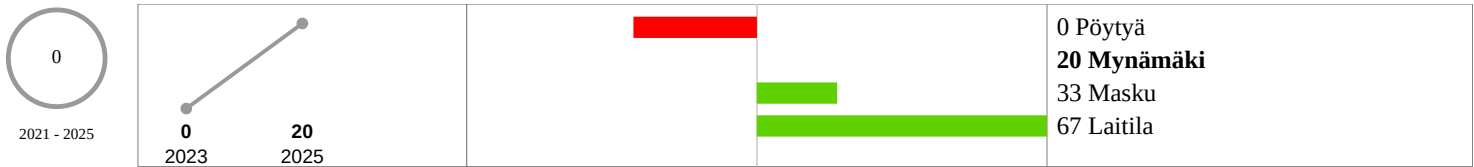

Kunnan muut toimialat ja pelastustoimi

Laajaan terveystarkastukseen sisältyy opettajan kirjallinen arvio oppilaan selviytymisestä ja hyvinvoinnista koulussa, % kouluista

Oppilaalle on varattu yli 25 minuuttia kouluruuan syömiseen, % kouluista

Kouluympäristön terveellisyyden ja turvallisuuden sekä kouluyhteisön hyvinvoinnin edistämisen tarkastus

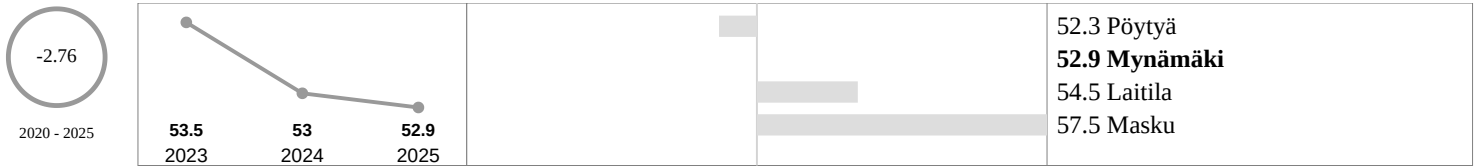
Nuorisopalvelut kunnassa

TYÖIKÄISET

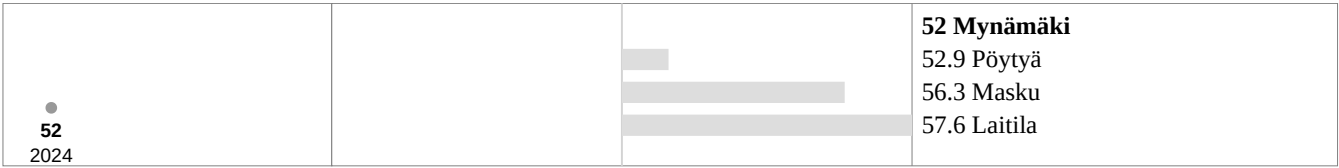
Indikaattorit

Elinolot

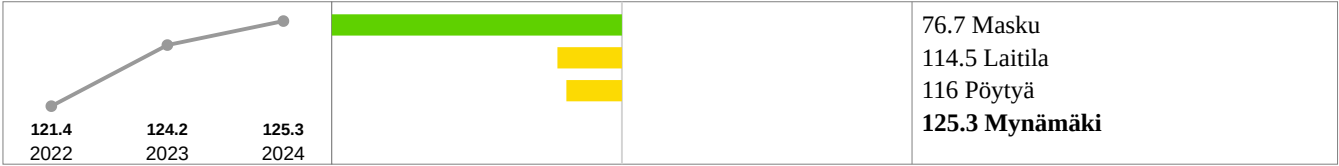
18 - 64-vuotiaat, % väestöstä

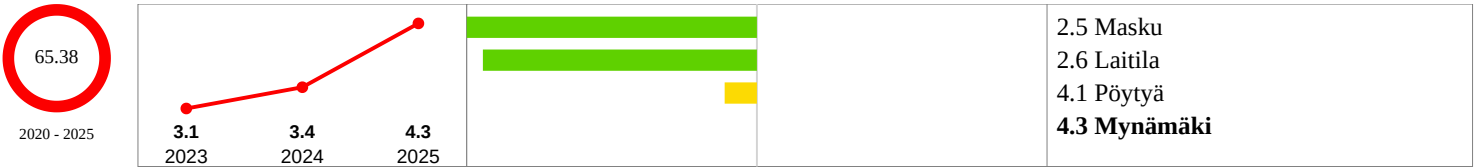
18 - 64-vuotiaat, % väestöstä, väestöennuste 2040 (laskettu 2024)

Työkyvyttömyysindeksi, ikävakioitu

Vaikeasti työllistyvät (rakennetyöttömyys), % 15 - 64-vuotiaista

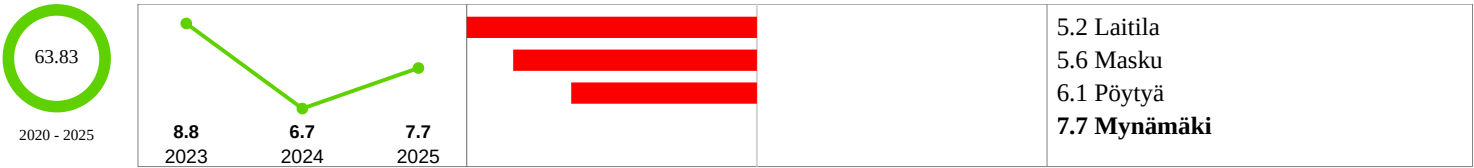
Terveystila

Sairastavuusindeksi, ikävakioitu

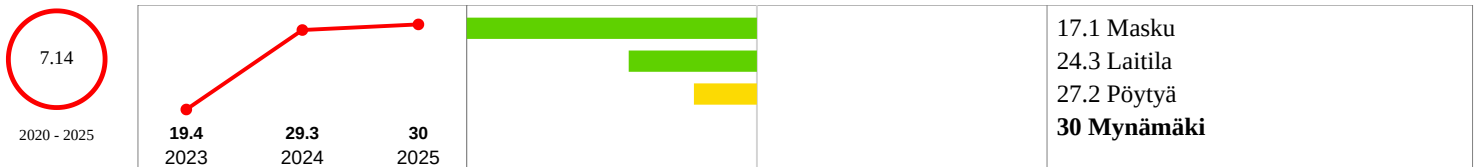

Turvallisuus

Poliisin tietoon tulleet henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset / 1 000 asukasta

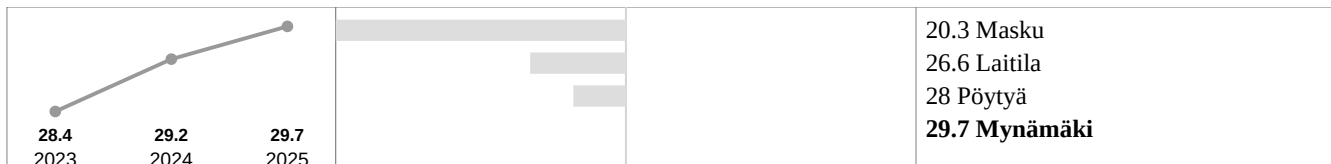

Poliisin tietoon tulleet omaisuusrikokset / 1 000 asukasta

Indikaattorit

65 vuotta täyttäneet, % väestöstä

Year	Masku	Pöytyä	Mynämäki	Laitila
2023	42.1			
2024	42.7			
2025	43			

7.1 2023 6.4 2024 5.4 2025	3.5 Pöytyä 4.6 Laitila 4.9 Masku 5.4 Mynämäki
---	---

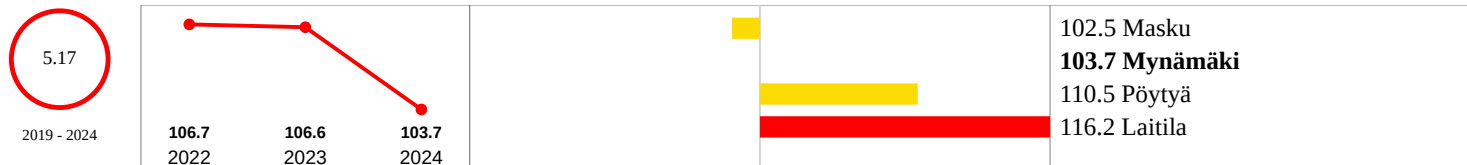
100 2022 105.2 2023 102.7 2024	83.7 Masku 98.8 Laitila 102.7 Mynämäki 106 Pöytyä
---	---

8.8 2023 6.7 2024 7.7 2025	5.2 Laitila 5.6 Masku 6.1 Pöytyä 7.7 Mynämäki
---	--

19.4 2023 29.3 2024 30 2025	17.1 Masku 24.3 Laitila 27.2 Pöytyä	30 Mynämäki
--	--	---------------------------

Indikaattorit

Tapaturmaindeksi, ikävakioitu

Kulttuuripalvelut

Liikuntapalvelut kunnassa

Kunnan liikuntapaikkojen tiedot valtakunnallisessa LIPAS-järjestelmässä: www.lipas.fi/tilastot
(//www.lipas.fi/tilastot)

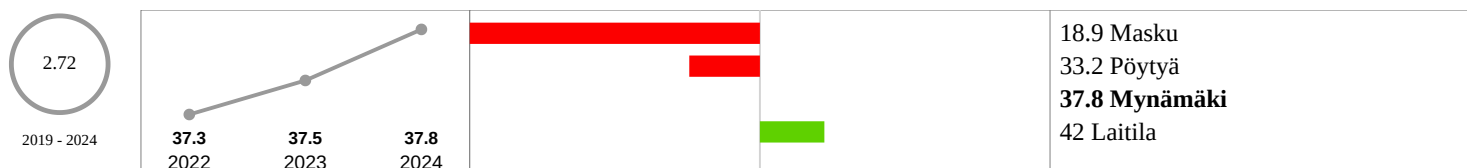
- Asukasluvu 2024: 7477
- Liikuntapinta-ala m² ilmoitettu lkm: 38
- Reittien pituus (km): 132,92
- Liikuntapaikkojen lukumäärä: 82
- Reittien pituus km: 132,92

Kevyen liikenteen väyliä (metriä) / asukas

Kevyen liikenteen väyliä on kunnassa 34 km, asukkaita 7432.

- 4,6 metriä asukasta kohden.

Päivittäistavarakauppojen saavutettavuus, koko väestö, enintään 1 km [%]

Primääristen pienhiukkasten päästöt (PM2.5, tonnia)

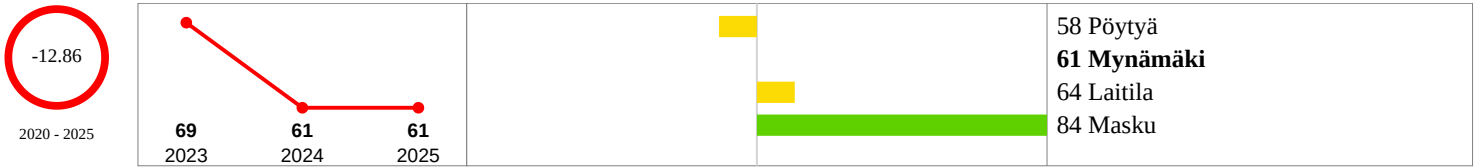
Mynämäellä PM 2.5-pienhiukkaspäästöjä seurataan SYKE:n tuottaman päästölähdedatan kautta. Mynämäellä PM 2.5-pienhiukkaspäästöt ovat laskeneet koko 2000-luvun ajan. 2000-luvun alussa Mynämäen pienhiukkaspäästöt olivat vuosittain yli 50 tonnia. Viimeisessä julkaistussa datassa vuonna 2020 PM 2.5-pienhiukkaspäästöt olivat 32 tonnia. Tämä tarkoittaa 0,061 t/km2. Vuoden 2025 päästödata ei ole vielä julkaistu. [Pienhiukkasten päästödata](https://www.ymparisto.fi/fi/saasteettomuus-ja-ymparistoriskit/ilmansuojelu/ilman-epapuhtauksien-paastot-suomessa) (https://www.ymparisto.fi/fi/saasteettomuus-ja-ymparistoriskit/ilmansuojelu/ilman-epapuhtauksien-paastot-suomessa)

Melusta kärsivien ihmisten määrä kunnittain, yli 55 dB vuorokausitaso tai 50 dB yöaikaan (yli 100 000 asukkaan kaupungit)

Kunnallinen ympäristöterveydensuojelu ja ympäristönsuojelu valvovat Valtioneuvoston päätöksen (993/1992) mukaisten melutason ohjearvojen alittumista. Mynämäki ei ole yli 100 000 asukkaan kaupunki.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen rakenteet kunnassa

HYTE-kerroin, 0 - 100

Terveydenedistämisasiivisuus kunnassa - TEA, pistemäärä

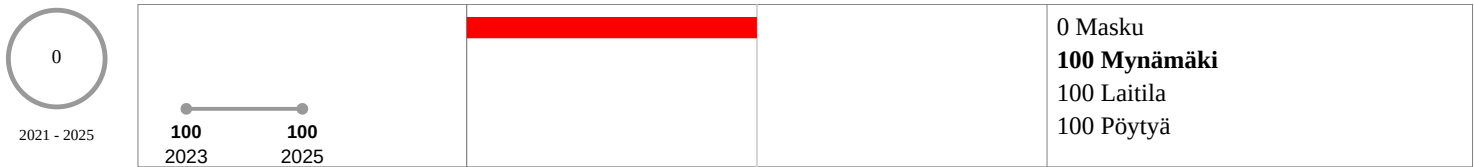
Kunnassa toimii erikseen nimetty asiantuntija, suunnittelija tai vastaava, joka koordinoi hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä

Väestöryhmien välisten terveyserojen raportointi valtuustolle, % tiedot toimittaneista alueen kunnista

Ennakkoarvioinnin käyttö kunnan toiminnassa, %

Itsearviointi kunnan hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman valmistelusta ja hyödyntämisestä

Esitetty kohdassa 10.

Itsearviointi kunnan hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisen työn rakenteesta, resursseista ja prosessista

Kunta arvioi toimintaansa useiden eri mittareiden ja toimenpideohjelmien myötä. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen arvioinnin keskeisimmät ovat:

- Hyvinvointikertomus ja hyvinvointisuunnitelma
- Hyvinvoinnin vuosiraportti

kts. kohta 10.

Itsearviointi kunnan ehkäisevästä päihdetyöstä ja sen rakenteiden vahvuudesta

Mynämäen, Maskun ja Nousiaisten kunnat toteuttavat ehkäisevää päihdetyötä, mielenterveyden edistämistä ja väkivallan ennaltaehkäisyä moniammatillisena yhteistyönä, jota tehdään tiiviissä yhteydessä hyvinvointialueen verkoston kanssa. Ehkäisevän päihdetyön suunnitelma on osa kuntien hyvinvointisuunnitelmaa, ja sen tavoitteet ovat yhdenmukaiset kaikissa kolmessa kunnassa. Suunnitelmien tulevaisuuden näkymissä korostuu kuntien ennaltaehkäisevä rooli asukkaiden terveyden ja hyvinvoinnin edistäjinä erityisesti hyvinvointialueuudistuksen myötä.

Hyvinvointialue tarjoaa kunnille merkittävää asiantuntijaosaamista ja tukea, jota kunnissa ei kaikilta osin ole omasta takaa saatavilla. Tämä tuki vahvistaa kuntien kykyä toteuttaa laadukasta ja ajantasaista ehkäisevää työtä. Kuntien ja hyvinvointialueen välinen tiivis, hyvähenkinen yhteistyö on välttämätöntä, jotta alue pystyy reagoimaan tehokkaasti ajankohtaisiin ilmiöihin, kuten päihteiden käytön muutoksiin, mielenterveyden

haasteisiin ja väkivallan ennaltaehkäisyyn liittyviin tarpeisiin. Yhteinen verkostotyö mahdollistaa resurssien tarkoituksenmukaisen käytön, ajantasaisen tiedonvaihdon sekä yhtenäisten toimintamallien kehittämisen, mikä vahvistaa alueen kokonaisvaltaista hyvinvointityötä.

Itsearviointi kunnan yhdenvertaisuuden, sukupuolten tasa-arvon ja palveluiden yhdenvertaisen saavutettavuuden edistämisestä

Itsearviointi kunnan elinvoiman edistämisestä

Itsearviointi maahanmuuttajien kotouttamisen edistämisestä

Esitetty kohdassa 10.

OSA III KÄSITTELY TOIMIELIMISSÄ

11 Suunnitelman laatijat

Mynämäen kunnan hyvinvointisuunnitelma on koottu monialaisesti ja kuntalaisia osallistaen. Hyvinvointisuunnitelman kokonaisuutta on koordinoitu viranhaltijoista koostuvassa laajennetussa johtoryhmässä.

Laajennettu johtoryhmä 2026

- kunnanjohtaja Carita Maisila
- elinvoimajohtaja Hanna Nieminen
- hallintojohtaja Jere Markkanen
- henkilöstöasiantuntija Tanita Ojansivu
- tekninen johtaja Jaakko Kurvinen
- ruokapalvelupäällikkö Tuija Toljander
- siivoustyönohjaaja Jenni Hakala
- rakennustarkastaja Outi Harka
- kunnossapidon työnjohtaja Jouko Jaakkola
- työpäällikkö Juho Lamerto
- sivistysjohtaja Susan Porkka
- Laurin yhtenäiskoulun rehtori Raisa Pohjanpiiri ja vararehtori Ville Bergström
- Varhaiskasvatusjohtaja Erja Santanen
- Lukion rehtori Pekka Leino
- kulttuuripäällikkö Viktoria Kulmala
- hyvinvointipäällikkö Anu Saarni

Kunnan vaikuttajatoimielimet ovat antaneet näkemyksensä hyvinvointisuunnitelmaan, jotka on huomioitu valmistelussa sekä päätöksenteossa.

12 Suunnitelman hyväksyminen toimielimissä

Mynämäen kunnan valtuusto on päättänyt 10.11.2025 jatkaa hyvinvointisuunnitelman 2022-2025 toteuttamista vuodelle 2026. Tämä laajahyvinvointisuunnitelma 2026-2030 otetaan käyttöön päätöksen teon astuessa voimaan.

Hyväksytty hyvinvointijaostossa 23.6.2026

Hyväksytty kunnanhallituksessa xx.xx.2026

Hyväksytty Mynämäen kunnanvaltuustossa osaksi toiminnan ja talouden strategista suunnittelua xxxx